

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2018/19:12

Fredagen den 30 november

§ 1 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson

Åtterrappport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 21 juni 2018

Åtterrappport från informellt ministermöte den 19–20 juli 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 6 december 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ylva Johansson med medarbetare välkomna hit. Vi börjar med åtterrapporterna, om det finns något att säga om den.

Anf. 2 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Ni har fått skriftlig rapportering, och jag svarar gärna på frågor, om det finns några.

Anf. 3 HANIF BALI (M):

Jag har en fråga till statsrådet om Epscomötet den 21–22 juni. När det gäller förordningen om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten ser jag i protokollet att Sverige inte uttryckte sin mening om inrättandet av den myndigheten. Kan statsrådet förklara hur det kommer sig?

Anf. 4 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Eftersom det var en rapportpunkt fanns inget förslag om att vi skulle yttra oss, och det hade inte heller tagits upp i EU-nämnden att vi borde göra det.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för åtterrapporterna.

Vi går in på rådsdagordningen och punkt 3.

Anf. 6 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Denna dagordningspunkt gäller beslut om en allmän inriktning gällande förslaget till ändringar i direktivet om carcinogener eller mutagena ämnen. Revideringen av direktivet sker i olika omgångar och en bit i taget, och detta är den tredje. Förslaget innebär att ytterligare fem ämnen och gränsvärden för dem läggs till i direktivet. Det läggs också till en notering för ett av ämnena, som lätt tas upp genom huden.

Jag har överlagt med arbetsmarknadsutskottet om ståndpunkt i denna fråga. Regeringen stöder framtagandet av nya gränsvärden. Det är bra att EU-lagstiftningen uppdateras i takt med den vetenskapliga utvecklingen på området. Jag föreslår att Sverige ställer sig bakom ett antagande av den allmänna inriktningen.

Anf. 7 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD):

Tack för föredragningen! Den 3 oktober anmälde Sverigedemokraterna en avvikande mening mot hela direktivet, med motiveringen att Sverigedemokraterna har en annan ståndpunkt än regeringen. Sverigedemokraterna ser arbetsmiljöfrågor som en nationell fråga och anser att ett gemensamt EU-direktiv på sikt kan öppna för att försämra skyddet för svenska arbetare då man måste anpassa sig efter länder som har betydligt sämre arbetsmiljölagar än Sverige.

Sverigedemokraterna vänder sig mot att kommissionen vill påverka det nationella självbestämmandet på området. Vi ser detta som ett led i att man från EU vill inskränka Sveriges nationella självbestämmande gällande arbetsmarknadspolitik, där arbetsmiljöfrågorna ingår.

Anf. 8 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Att ha gemensamma gränsvärden för olika farliga ämnen i arbetsmiljön är naturligtvis bra för de anställda, men det är också bra för att åstadkomma likvärdiga konkurrensvillkor för svenska företag och andra företag i Europa.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då går vi vidare till nästa dagordningspunkt.

Anf. 10 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Även detta gäller ett förslag till antagande av en allmän inriktning. Det handlar om kommissionens förslag om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten, där ordförandeskapet nu föreslår en allmän inriktning.

Förslaget presenterades av kommissionen i våras, den 13 mars, och jag har överlagt med arbetsmarknadsutskottet om den svenska ståndpunkten både den 24 april och den 20 november.

Utifrån dessa ståndpunkter har regeringen förhållit sig kritisk till myndighetens existens och ifrågasatt dess nytta och mervärde. Detta är den hållning vi har haft i arbetsgruppen – vi har alltså varit negativa. Det har

också naturligtvis inneburit att vi har haft ganska små möjligheter att påverka arbetet i arbetsgruppen, men vi har hållit den linjen.

Enligt kommissionen är syftet med myndigheten att säkerställa att EU:s bestämmelser om gränsöverskridande rörlighet på den inre marknaden tillämpas rättvist, enkelt och effektivt. Förslaget innebär att den nya myndigheten ska stödja medlemsstaterna och kommissionen i frågor som rör gränsöverskridande arbetskraftsrörlighet och samordning av de sociala trygghetssystemen. Det gäller alltså enbart det som är gränsöverskridande.

Detta innebär att man föreslår att myndigheten ska få operationella uppgifter: att stödja medlemsstaterna, underlätta för enskilda arbetsgivare att få tillgång till information om sina rättigheter och skyldigheter, stödja samarbete mellan medlemsstaterna gällande gemensamma inspektioner samt medla och underlätta lösningar vid gränsöverskridande tvister.

Arbetet i arbetsgruppen gick först ganska långsamt. Det rörde väldigt lite på sig, vilket också syns i den återrapportering vi nyss hade från förra mötet i Epsco; lite hade hänt. Däremot har arbetet i arbetsgruppen under hösten gått framåt i ett mycket högt tempo. Detta var från början uppsatt som en rapportpunkt, men nu är det alltså uppsatt som ett beslut om en allmän inriktning. Arbetet har alltså gått fort på slutet, och det finns en hög förväntan om att få detta på plats.

Förslaget har förändrats en hel del i förhållande till det som presenterats av kommissionen. Jag tänkte gå igenom förändringarna.

Det är inte längre begreppet myndighet, "authority", som används, utan det har ändrats till "agency", vilket är ett svagare ord.

Tillämpningsområdet har avgränsats och definierats i en artikel genom en uttömmande lista med befintliga rättsakter. Det skapas alltså inga nya mandat.

I den artikeln sägs också att myndigheten ska respektera nationell kompetens, nationella arbetsmarknadsmodeller och arbetsmarknadens parter autonomi.

Begreppen gemensamma och samordnade inspektioner har definierats, och det har förtydligats att det bara kan handla om frivilligt deltagande i sådana.

Det har också preciserats att medlingsfunktionen bara bygger på frivilligt deltagande och att utslaget, när man frivilligt deltar i en medling, inte är bindande. Man måste alltså inte följa utslaget även om man deltagit i medlingen.

Medlingsfunktionens omfattning har begränsats. Den ska inte omfatta tvister som rör regelverket för det som kallas 883, samordning av de sociala trygghetssystemen.

Befintliga samarbetsstrukturer som ska tas över eller integreras i myndigheten ska fortsätta att existera till dess att myndigheten är fullt operationell. Det är flera befintliga verksamheter som ska flytta in i denna nya agency.

I Coreper visade det sig att de allra flesta länder ställer sig positiva. Det är Sverige, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< som har tveksamheter gällande förslaget. Det betyder alltså att det finns en kvalificerad majoritet – förslaget kommer att gå igenom på Epsco när det kommer upp nästa vecka.

Läget är alltså sådant att förslaget kommer att gå igenom. Det kan bli så att alla länder röstar ja, utom Sverige, om inte vi gör det. Jag har diskuterat med vår ambassadör Åsa Webber, som gör bedömningen att vi förlorar mycket i inflytande om vi håller fast vid vårt nej till den allmänna inriktningen. Det påverkar då Sveriges förhandlingsmöjligheter i andra frågor, i ett läge där detta ändå kommer att gå igenom.

Trots att Sverige inte ser mervärdet med den nya myndigheten är mitt förslag att vi, eftersom majoritetsförhållandena är sådana att förslaget kommer att gå igenom, möjligen med enighet om den allmänna inriktningen om Sverige röstar ja, ändå röstar ja till detta. Vi har då möjlighet att vara med i den fortsatta processen. När trilogien kommer efter behandlingen i Europaparlamentet kan det tänkas att det har kommit andra ståndpunkter från Europaparlamentet om det som jag uppfattar som vinster som hittills har uppnåtts i arbetsgruppen, det vill säga begränsningar och frivillighet kopplat till de olika funktionerna – det är inte Sverige som har drivit detta eftersom vi har varit negativa, men andra har gjort det. Det kan vara viktigt att försvara dessa vinster, och även andra frågor som är viktiga och som det förhandlas om.

Mitt förslag är alltså att vi, trots att Sverige har en negativ inställning, ändå med hänvisning till majoritetsläget bör kunna delta i den allmänna inriktningen.

Anf. 11 HANIF BALI (M):

Vi delar inte regeringens bedömning i denna fråga. Vår mening är att Sverige bör hålla fast vid sitt nej; vi har därmed en avvikande mening. Vi vill anföra att Sverige inte kan ställa sig bakom den allmänna inriktningen gällande inrättandet av en arbetsmyndighet.

Konkret vill vi ersätta de två sista meningarna i den svenska ståndpunkten med följande: I det befintliga förslaget har vissa delar förbättrats, men den huvudsakliga problematiken kvarstår. Myndigheten kommer att skapa merarbete för medlemsstaterna, utan större effekter i övrigt. Vi anser därför att Sverige inte kan stödja den allmänna inriktningen, som innebär att myndigheten inrättas.

Anf. 12 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack för den informativa föredragningen! Du sa att alla inte har bestämt sig och att några fortfarande är emot. Vad är regeringens ståndpunkt om vi inte skulle vara ensamma om att gå emot? Om det är flera som väljer att gå emot, vilken ståndpunkt kommer regeringen då att inta? Jag tycker inte att det framgår vare sig av det här eller av föredragningen.

Anf. 13 ESKIL ERLANDSSON (C):

Innan jag avgör hur jag ställer mig i den här frågan vill jag gärna ha en kommentar till eller svar på frågeställningen om det är nödvändigt att fatta beslut om den här allmänna inriktningen nu, detta apropå att vi just nu har djupgående diskussioner om hur brexit ska finansieras och den flerårsbudget som ska arbeta efter 2020.

Den svenska inställningen i båda fallen är att hålla kostnaderna nere och att saker och ting ska finansieras inom den procent av bruttonationalinkomsten som vi har definierat som det svenska ställningstagandet. Att i

ett sådant skede fatta beslut om saker som kommer att innebära ökade kostnader för unionen tycker jag förefaller lite underligt.

Därför skulle jag vilja efterhöra hur statsrådet ser på möjligheten att helt enkelt skjuta på ställningstagandet när det gäller att ikläda oss, det vill säga unionen, nya utgifter i det läge som vi är i nu.

2018/19:12
30 november

Anf. 14 CHRISTIAN CARLSSON (KD):

Ordförande! Vi kristdemokrater är oroliga över EU:s utveckling. Vi upplever hur alltmer makt flyttas från medlemsländerna till Bryssel och hur EU efterfrågar alltmer beslutanderätt på fler politikområden. Om vi inte är vaksamma rör vi oss i allt snabbare takt mot en europeisk superstat, ett slags Europas förenta stater, där byråkratin sväller och kostnaderna ökar alltmer medan medlemsländerna får möjlighet att bestämma allt mindre.

Ett led i detta är de steg mot en överstatlig välfärdsstat som tas i och med den sociala pelaren. Problemet är att när man väl har flyttat upp frågor till EU-nivå skapas också snabbt legitimitet för att detaljreglera dessa frågor på en överstatlig nivå. Den sociala pelaren används just nu för att motivera alltifrån överstatlig detaljreglering av familjepolitiken och kvotering av bolagsstyrelser till detaljregleringar på arbetsmarknadspolitikens område.

Kristdemokraternas uppfattning är att vi inte behöver en europeisk arbetsmyndighet för att samordna sociala trygghetssystem. Vi behöver inte EU-inspektörer som sätts att inspektera svensk arbetsmarknad. Vi vill att EU ska fokusera på de stora, gränsöverskridande frågor som de enskilda länderna inte klarar av att fatta beslut om på ett bra sätt själva. Men makten över arbetsmarknadspolitiken, sysselsättningen och de sociala trygghetssystemen ska stanna hos medlemsländerna själva.

Kristdemokraterna vill riva upp beslutet om att inrätta den sociala pelaren, och vi anser att Sverige ska avvisa den allmänna inriktningen för inrättandet av en europeisk arbetsmyndighet. Vi står därför bakom den avvikande mening som Moderaterna har anfört.

Anf. 15 BARBRO WESTERHOLM (L):

Liberalerna anser att Sverige ska ha höga ambitioner för det europeiska samarbetet inom områden som klimat, migration och så vidare. Om EU:s budget reformeras så att den blir effektiv är vi till och med beredda att skjuta till medel för angelägna verksamheter.

Vi avvisar dock förslaget om den här myndigheten med svaga muskler som kommer att ta tid och kraft både för EU som sådant och för länderna och ansluter oss till Moderaternas avvikande mening.

Anf. 16 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD):

Vi anmälde en avvikande mening i arbetsmarknadsutskottet den 20 november, och vi delar mycket av Moderaternas linje i den här frågan. Jag vill gärna förtydliga att vi således har en annan ståndpunkt än regeringen, då regeringen avser att ställa sig bakom införandet av en europeisk arbetsmyndighet.

Till skillnad från regeringen ser vi arbetsmarknadspolitiska frågor som en nationell angelägenhet som åligger varje enskild medlemsstat. Det är särskilt viktigt för ett land som Sverige, där arbetsmarknadsmodellen

innebär att parterna självständigt sluter kollektivavtal och därigenom sköter lönebildningen och regleringen av villkoren på arbetsmarknaden.

Vi anser att Europeiska arbetsmyndigheten på sikt kommer att leda till ytterligare maktförskjutning till EU, och vi vänder oss emot den utvecklingen. Dessutom finns det en överhängande risk för att en ny myndighet ökar administrationen och genererar merarbete för medlemsstaterna utan att något mervärde uppnås. Detta är en nog så allvarlig kritik och fullt tillräcklig för att vända sig emot införandet av en överstatlig myndighet.

Anf. 17 JOHAN ANDERSSON (S):

Jag kan bara konstatera att arbetsmarknadsutskottet vid ett flertal tillfällen har fått information från statsrådet och regeringen om den här myndigheten. Vi har följt processen länge, och det har varit breda och ganska djupa diskussioner mellan de politiska partierna i utskottet.

Det innebar också att vi kom fram till en gemensam ståndpunkt den 20 november, vilket man nu väljer att förkasta. Många av oss känner till förhandlingsspelet: att det är lättare att kunna vara med och påverka utfallet och utformningen av den nya myndigheten om vi deltar i arbetet än om vi ställer oss helt vid sidan av.

Jag vill bara göra det klarläggandet i den här delen.

Anf. 18 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Jag ska försöka svara på frågorna. Först svarar jag på vice ordförandens fråga: Det var uppsatt som en lägesrapport tidigare, preliminärt på Epsco. Arbetet har dock gått på väldigt snabbt. Det har, bedömer vi, varit starka påtryckningar både från ordförandeskapet, från kommissionen och från EU-parlamentet att komma fram snabbare, och nu är det alltså uppsatt som en beslutspunkt för allmän inriktning.

Jag bedömer det som helt utsiktslöst att försöka få det till att inte bli beslut på torsdag i nästa vecka. Det var inte vad vi önskade, men det har så att säga tryckts på i ett helt annat tempo än vad som var väntat.

Det är, precis som vice ordförande säger, problematiskt att processen i EU-systemet är sådan att vi processar budgeten i ett spår och olika förslag som kostar pengar i andra spår. Tyvärr ser det ut så. De väntar inte på varandra utan rullar på i alla fall och behandlas även av olika ministrar. Det är ett bekymmer att EU-systemet inte fungerar som till exempel det svenska systemet, där vi måste ha konsensus i hur vi ser på budgeten och att det måste hålla ihop. Det gör det tyvärr inte alltid i de här systemen.

Det är ett bekymmer som jag delar, men vi får förhålla oss till det som är. Det här är en kostnad som vi inte skulle vilja ha och som påverkar budgeten. Där är vi överens.

Till Christian Carlsson vill jag säga att det nuvarande förslaget som ligger på bordet inte innebär att EU övertar någon makt som finns hos medlemsstaterna i dag. Det innebär inte några nya tvingande delar. Detta kan naturligtvis förändras, men den allmänna inriktningen som ligger på bordet i dag innebär inte det. Det innebär inte heller att det kan komma några EU-inspektörer hit om vi inte ber dem komma. Det är viktigt att säga.

Däremot kan ju förslaget förändras, och det är därför jag tycker att det är viktigt att Sverige är med och påverkar också den fortsatta

utformningen. Förslaget är alltså att vi ändå ska kunna ställa oss bakom den allmänna inriktningen. Min bedömning är att >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<kommer att säga ja. Det är >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<som möjligen kommer att avstå – eller kanske deklarerar nej. Det är svårt att riktigt säkert veta. Men det är min bedömning i dag att det ser ut så.

Läget är alltså att vi inte vill ha den här myndigheten. Den kommer dock att bli av eftersom det redan finns en majoritet. Då är frågan hur det är taktiskt klokt att agera. I Sverige är det ju ofta så att vi måste hålla i våra ståndpunkter, annars anses man ha svikit dem. I EU-systemet är det ofta lite grann åt andra hållet: Om man liksom uppfattas obstruera fast det inte spelar någon roll – jag säger inte ni som säger att vi ska rösta nej menar det, men om det uppfattas så – kan det påverka möjligheten att bli lyssnad på i andra frågor. Det är också en sådan dialog jag har haft med representationen och vår ambassadör om vad som är klokt agerande.

Jag hör vad ni säger här, men om jag får pröva en tanke: Jag skulle kunna lägga fram en skriftlig röstdeklaration som innebär att Sverige är fortfarande kritiskt till inrättandet av myndigheten. Det ena skälet är att vi inte tycker att det mervärde som det skulle innebära har blivit bevisat. Det andra skälet är att vi ju vill ha en minskande EU-budget när Storbritannien lämnar EU, och det är också ett viktigt skäl till att i dag vara kritisk till inrättandet av en ny myndighet. I en spirit of compromise kan vi säga att vi inte motsätter oss en allmän inriktning på rådet men att vi kommer att följa de här frågorna noga och förstås fortsätta att bevaka våra intressen och den nationella kompetensen på de här områdena.

Anf. 19 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag skulle egentligen vilja ställa en fråga till. Min första fråga ville jag få svar på så att jag kunde gå vidare sedan.

Jag uppfattar det ändå så att om detta införs så kommer det inte att påverka till exempel den svenska modellen eller kollektivavtalen i Sverige. Det finns ingen sådan risk med det här förslaget, eller hur ser statsrådet på det?

Anf. 20 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Från Miljöpartiet tycker vi att det är ett utmärkt förslag att avge en röstförklaring. Givet att det här troligen blir av är det viktigt att vi ändå kan vara med och påverka inriktningen.

Anf. 21 ESKIL ERLANDSSON (C):

Det tycks vara så att vi har lite skilda uppfattningar men i sak tycker ungefär likadant. Jag föreslår att vi tar en liten paus i några minuter för att se om vi kan reda ut det här. Det är ju alltid bäst för Sverige om vi kan göra så.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Det tycker jag låter som ett bra förslag. Vi besvarar de frågor som ställdes i den här rundan först, och sedan tar vi en ajournering.

Anf. 23 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Vår bedömning i dag är att det förslag som ligger på bordet inte påverkar svenska kollektivavtal eller den svenska modellen. Det innebär ingenting tvingande för Sverige i det förslag som ligger nu, men det beror ju på att förslaget under resans gång har förändrats från det förslag som kommissionen lade fram.

Jag bedömer alltså inte att det finns några sådana risker med den allmänna inriktningen. Den allmänna inriktningen är dock inte slutförslaget, utan sedan kommer en trilog innan det blir färdigt. Det är därför jag tycker att det är viktigt att vi är med i den fortsatta diskussionen, som kommer att vara efter den allmänna inriktningen. I EU-systemet fungerar det ofta så att det är tillräckligt svårt att få ihop alla de länder som ska vara med på beslutet; de länder som inte ska vara med lyssnar man inte så mycket på, och det är det som har skett hittills. Det skulle kunna vara så att andra länder kommer att driva de här frågorna tillräckligt hårt. Det kan man inte säkert veta. Men det är därför.

Svaret på frågan är alltså att den allmänna inriktningen inte påverkar. När det gäller slutförslaget vet vi inte. Vi såg ju en del risker med kommissionens ursprungliga förslag.

Anf. 24 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag har en frågeställning som kanske inte är så lätt att svara på just för tillfället, men jag ställer frågan ändå.

Vi har ju en del organ, myndigheter och liknande som betalas av dem som deltar. Har det i det här sammanhanget diskuterats att ha den typen av finansiering av den tänkta inrättade myndigheten? Det är nämligen kostnaderna som jag för min del är ute efter, och när vi nu är inne i de här budgetdiskussionerna tycker jag inte att man ska föregripa de här besluten.

Anf. 25 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Jag låter en av mina medarbetare svara på det.

Anf. 26 Departementssekreterare KARLIS LAPSA:

Som förslaget nu ligger skiljer sig detta från de myndigheter där det finns en avgiftsbaserad finansiering. Detta ska tas från de allmänna avgifterna. Det finns en möjlighet att få in avgifter från tredjeländer som väljer att vara med, till exempel Norge, men i övrigt kommer den största inkomsten från EU-budgeten

Anf. 27 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Det handlar också om att befintliga verksamheter flyttas in i systemet. En väsentlig del av den nya agency är sådant som redan existerar och har finansiering.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag föreslår att vi ajournerar oss några minuter. Kan vi göra så? Ja.

EU-nämnden beslutade kl. 09.32 på förslag av ordföranden att ajournera samrådet.

Återupptaget samråd

Samrådet återupptogs kl. 09.38.

Anf. 29 ORDFÖRANDE:
Då återupptar vi mötet.

Anf. 30 HANIF BALI (M):

Vi förstår statsrådets oro över det svenska inflytandet. Vi har förståelse för hur kulturen i andra länder är, nämligen att man ska säga ja för att få inflytande. Men någon gång måste faktiskt också den svenska kulturen – att vi säger nej till det vi inte tycker om – få vara med och påverka i EU. Det finns bred enighet här i landet om att vi är emot den här myndigheten, och den åsikten måste få genomslag här. Därmed står vi helt enkelt fast vid vår avvikande mening.

Anf. 31 ORDFÖRANDE:

Nu vill jag inte hamna i någon lång diskussion om den svenska kulturen. Jag tror dock att det generellt, vilket land man än befinner sig i, är så att om man redan från början säger nej är man inte riktigt med i beslutsprocessen. Det gäller nog både i Sverige och i EU liksom i andra sammanhang.

Anf. 32 CHRISTIAN CARLSSON (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för kommentaren till mitt inlägg! Jag är medveten om att det här förslaget i hög grad bygger på frivillighet. Men när väl en sådan här myndighet är på plats är min farhåga stor för att det kommer att ställas krav på mer av detaljregleringar och överstatliga beslut. Därför står Kristdemokraterna fortfarande bakom Moderaternas avvikande mening.

Anf. 33 BARBRO WESTERHOLM (L):

Vi liberaler står kvar vid det vi sa från början.

Anf. 34 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag ansluter mig till detsamma.

Anf. 35 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi sverigedemokrater står fast vid den linje vi har presenterat. För att inte krångla till propositionsordningen kan vi väl säga att vi också ansluter oss till den linje som Hanif Bali har presenterat.

Anf. 36 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Jag vet inte om det finns någon möjlighet kvar, men jag vill i alla fall pröva tanken att Sverige avstår med hänvisning till att vi inte ser mervärdet och att vi har budgetrestriktioner och inte vill ha nya utgifter.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som att man säger nej också till detta förslag till kompromiss.

Det finns alltså inte stöd för regeringens ståndpunkt. I stället finns det stöd för den linje som M, KD, L, C och SD har ställt sig bakom.

Då går vi vidare till nästa punkt på rådsdagordningen.

Anf. 38 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Nästa fråga gäller Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter, EFG. Det kom ett förslag från kommissionen i slutet av maj i år. Man har nu börjat diskutera de frågorna, och jag har överlagt med arbetsmarknadsutskottet den 6 november om den svenska ståndpunkten.

Enligt den svenska ståndpunkten är det viktigt att huvudansvaret för omställning på arbetsmarknaden även i fortsättningen ligger hos de enskilda medlemsstaterna. Sverige vill i första hand avveckla fonden och i andra hand påverka den i restriktiv riktning.

På det aktuella Epscomötet nästa vecka är detta ingen beslutspunkt utan bara en informationspunkt, där ordförandeskapet kommer att ge en lägesrapport, som vi kommer att notera.

Anf. 39 CHRISTIAN CARLSSON (KD):

Ordförande! Kristdemokraterna avvisar globaliseringsfonden EFG i dess helhet. Vi vill att den avvecklas. Därmed säger vi också nej till alla förslag om att utvidga densamma. Från vår sida vill vi betona att ansvaret för att möta globaliseringseffekter och att vidta arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att hantera omställning på arbetsmarknaden ska ligga på de enskilda medlemsländerna. Med detta sagt är vi beredda att ställa oss bakom regeringens ståndpunkt.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Det finns ingen ståndpunkt, men vi noterar uppfattningen. Vi tackar statsrådet för informationen.

Då går vi vidare till nästa dagordningspunkt.

Anf. 41 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Då gäller det den europeiska terminen, dagordningspunkt 7. En liknande punkt ska tas upp på Ekofinrådets möte. Det är en diskussionspunkt och fyra underpunkter.

Epscorådet väntas föra en riktlinjediskussion om den europeiska terminen 2019. Diskussionen baserar sig på en not från ordförandeskapet

och på de dokument som kommer att presenteras under underpunkterna a och b.

I diskussionen har jag för avsikt att välkomna att sysselsättningen i EU ökar och att den sociala situationen har förbättrats. Den ekonomiska återhämtningen har dock inte nått alla, och det krävs ett fortsatt arbete för mer jämställda arbetsmarknader. Jag kommer att betona att varje medlemsstat har det egna ansvaret för att hantera de sociala utmaningarna.

Detta var vad jag hade tänkt säga om diskussionspunkten. Ska vi ta underpunkterna var för sig?

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Ja, vi tar varje punkt för sig.

Anf. 43 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD):

Jag vill bara kommentera vår avvikande mening. Vår synpunkt är att det är viktigt att den ekonomiska politiken, skattepolitiken, sysselsättningspolitiken och de sociala frågorna är nationella angelägenheter, helt enkelt.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Anf. 45 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Jag går över till punkt a, en informationspunkt. Magdalena Andersson kommer hit senare i dag för en liknande punkt på Ekofin.

Kommissionen väntas presentera ett antal dokument som blev offentliga den 21 november. Det handlar om den årliga tillväxtöversikten, utkastet till den gemensamma sysselsättningsrapporten, förvarningsrapporten om makroekonomiska obalanser och utkastet till rekommendation till euroområdet som helhet. Rapporterna utgör startskottet för den europeiska terminen 2019 och kommer att behandlas vidare senare. Det är alltså en informationspunkt.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare.

Anf. 47 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Under punkt b väntas Epescorådet godkänna bidraget från Sysselsättningskommittén, EMCO, och Kommittén för socialt skydd, KST, om sysselsättningsaspekterna och de sociala aspekterna i utkastet till rekommendation till euroområdet som helhet. Det är bara de länder som har euron som valuta som har rösträtt om denna rekommendation.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Det är information till oss, eftersom vi ändå inte kan göra något på rådet.

Vi tackar för informationen.

Anf. 49 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Under punkt c väntas Epscorådet ställa sig bakom huvudbudskapen från Sysselsättningskommittén och Kommittén för socialt skydd om sociala aspekter av digitalisering och digitalisering av arbete. Dessa två kommittéer har utbytt erfarenheter av och diskuterat digitalisering av arbetsmarknaden. Diskussionen har resulterat i huvudbudskap som är formulerade på en övergripande och icke föreskrivande nivå och som lämnar utrymme för medlemsstaterna att själva utforma eventuellt behövliga reformer. Budskapen är bland annat att den teknologiska utvecklingen leder till att nya jobb skapas och att andra förändras eller försvinner. I denna utveckling spelar den nationella sysselsättningspolitiken och de sociala trygghetssystemen en viktig roll i att stödja övergångar mellan jobb och för en social inkludering i samhället.

Jag föreslår att Sverige på rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av huvudbudskapen.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Anf. 51 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

7 d är en beslutspunkt gäller godkännande av huvudbudskapen från Sysselsättningskommitténs sammanfattning av utfallet från årets granskning av medlemsländernas genomförande av rådets tidigare antagna rekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden.

Granskningen av medlemsländernas genomförande sker vartannat år. Den första granskningen genomfördes i december 2016, och den senaste i oktober 2018. I huvudbudskapen konstateras att samtliga medlemsländer har gjort framsteg i genomförandet av rekommendationen sedan granskningen 2016. Nivån på genomförandet varierar dock mellan länderna. Vissa ligger långt framme, medan andra har mer arbete framför sig för att genomföra dessa rekommendationer.

Jag föreslår att Sverige på rådsmötet ställer sig bakom godkännandet av huvudbudskapen från Sysselsättningskommittén.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här framförda ståndpunkt.

Vi går vidare till Övriga frågor.

Anf. 53 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

2018/19:12
30 november

Det finns en övrig fråga som är en informationspunkt. Jag svarar gärna på eventuella frågor.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor.

Då tackar vi Ylva Johansson för i dag.

§ 2 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor

Socialminister Annika Strandhäll

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 21–22 juni 2018

Återrapport från informellt ministermöte den 19–20 juli 2018

Återrapport från informellt ministermöte den 10–11 september 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 6–7 december 2018.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Annika Strandhäll med medarbetare välkomna hit. Vi börjar med återrapporter.

Anf. 56 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru ordförande! Ledamöterna har delgivits den skriftliga återrapporteringen, och jag har ingenting ytterligare att tillägga. Men om ledamöterna har några svarar jag givetvis på dem.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi tackar för detta.

Vi går vidare på rådsdagordningen till dagordningspunkt 8.

Anf. 58 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Vid rådsmötet ska ministrarna anta ett förslag till rådsrekommendation om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare. Kommissionens förslag presenterades den 13 mars 2018 och har förhandlats i rådet sedan dess. I rekommendationen uppmuntras medlemsstaterna att säkerställa att arbetstagare och egenföretagare får tillgång till ett fullgott skydd samt till information om villkoren för skyddet. Rådsrekommendationen medför inte några rättsligt bindande förpliktelser för medlemsstaterna. I stället ska medlemsstaterna rapportera till kommissionen hur man lever upp till rekommendationens målsättningar.

Därefter ska kommissionen följa upp utvecklingen i medlemsstaterna och även kunna ge egna rekommendationer till medlemsstater vars nationella trygghetssystem inte anses uppfylla rådsrekommendationens målsättningar. Dessa rekommendationer ska utfärdas inom ramen för den europeiska terminen och ska inte vara rättsligt bindande för medlemsstaterna.

Regeringen bedömer att förhandlingsresultatet motsvarar de målsättningar som regeringen tidigare har förankrat med riksdagen. Med detta sagt kommer jag nu att redogöra för regeringens ståndpunkt. Regeringen bedömer att rådsrekommendationen kan bidra till en positiv utveckling av det sociala skyddet i EU:s medlemsstater och att den lämnar utrymme för medlemsstaterna att utforma eventuella behövliga reformer.

Vi bedömer att rådsrekommendationen respekterar fördelning och befogenheter mellan EU och medlemsstaterna och att de föreslagna

formerna för uppföljning av rekommendationen är proportionerliga. Utifrån detta anser regeringen att Sverige bör ställa sig bakom antagandet av rådsrekommendationen.

Vid behov avser regeringen vid rådsmötet markera att kompromisser som innehåller skrivningar som kan inverka negativt på medlemsstaternas befogenheter att utforma sina sociala trygghetssystem och den svenska arbetsmarknadsmodellen inte kan godtas. Om diskussion skulle uppstå är regeringen också vid behov beredd att vid mötet deklarerar att vi inte heller kan godta ändringsförslag som inskränker arbetsmarknadens parter autonomi eller det nationella arbetstagarbegreppet.

Anf. 59 PAULA BIELER (SD):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen. Sverigedemokraterna har motsatt sig den sociala pelaren både i arbetsmarknadsutskottet och vid föredragningar i socialförsäkringsutskottet tidigare och anmält avvikande meningar. Vi står fast vid denna grundhållning.

Anf. 60 ORDFÖRANDE:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11.

Anf. 61 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru ordförande! Vid rådsmötet ska ministrarna anta ett förslag till rådsrekommendation om stärkt samarbete mot sjukdomar som kan förebyggas genom vaccination. Syftet med förslaget till rådsrekommendationen är att stärka samarbetet och samordningen mellan medlemsstaterna, industrin och andra relevanta intressenter för att öka vaccinationstäckningen, främja tilltron till vaccinationer, stödja forskning och utveckling av vacciner samt stärka vaccinationsförsörjning, upphandling och lagring.

Förslaget innehåller bland annat rekommendationer till medlemsstaterna om att bland annat vidta riktade åtgärder för att nå utsatta grupper, öka vaccinationstäckningen och minska ojämlikhet. Förslaget betonar särskilt vikten av att förbättra befolkningens skydd mot mässling för att eliminera mässling i EU.

Bland de åtgärder som kommissionen initierar i nära samarbete med medlemsstaterna kan nämnas inrättande av ett europeiskt system för att samla och dela information och expertis om vaccinationer. Slutligen beskrivs ett antal åtgärder som EU-kommissionen inbjuds initiera, exempelvis att bilda en koalition för vaccination i syfte att främja vaccination och stärka partnerskap samt samarbete om vaccination.

Jag kommer nu också att redogöra för regeringens ståndpunkt. Regeringen ser positivt på rådsrekommendationerna och ett utökat samarbete mellan medlemsstaterna avseende vaccinationsfrågor. Regeringens bedömning är att de föreslagna rekommendationerna håller sig inom EU:s kompetens på området såsom de är uttryckta i artikel 168 i fördraget om EU:s funktionssätt. Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom antagandet av rådsrekommendationerna.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 11 a.
Vi går vidare till dagordningspunkt 11 b.

Anf. 63 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Det österrikiska ordförandeskapet har tagit initiativ till ett åsiktsutbyte om åtgärder mot vaccineringsmotstånd på EU-nivå och på nationell nivå: utmaningar och möjligheter i en digitaliserad värld, och har inför detta förberett ett diskussionsunderlag. Underlaget lyfter bland annat fram svårigheterna att eliminera mässling i EU samt att EU:s medlemsstater i en studie har angett att tveksamhet till vaccinationer är ett av de huvudsakliga hindren för att uppnå en effektiv vaccinationstäckning mot mässling. Andra hinder som nämnades i studien var svårigheter att nå sårbara grupper samt låg medvetenhet i befolkningen om fördelarna med vaccination.

Ordförandeskapet lyfter också fram att digitaliseringen innebär fördelar i form av möjligheter att snabbt och enkelt sprida information men också nackdelar i form av spridning av felaktig information och missförstånd.

Jag kommer nu att redogöra för föreslagen inriktning på regeringens inlägg i debatten. Regeringen anser att det sjunkande förtroendet för vaccinationer som ses på vissa håll i Europa är oroande. Regeringen ser därför positivt på ett utökat samarbete mellan medlemsstaterna avseende vaccinationsfrågor och särskilt på insatser avseende kommunikationsaktiviteter och insatser för ökad medvetenhet kring fördelarna med vaccinationer.

Sverige har en hög vaccinationstäckning överlag, men det finns luckor i form av områden eller grupper där täckningen är lägre. Bland de åtgärder som har initierats för att adressera detta vill regeringen lyfta fram kommunikations- och utbildningsinsatser som stöd till föräldrar och vårdpersonal.

Regeringen uppskattar pågående samarbete på EU-nivå i dessa frågor och anser att fortsatt samarbete bör ske inom befintliga strukturer och organisationer, exempelvis inom ramen för den joint action on vaccination som pågår mellan 2018 och 2020 med särskilt fokus på tveksamhet till vaccinationer och att höja vaccinationstäckningen i EU.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Har statsrådet något att säga på dagordningspunkten Övriga frågor?

Anf. 65 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Ja, jag vill säga något om punkt 12 a, Förordning om utvärdering av medicinsk teknik.

Fru ordförande! Under dagordningspunkten för övriga frågor kommer ordförandeskapet vid Epscorådet att presentera en lägesrapport gällande förhandlingarna av EU-kommissionens förslag till förordning om utvärdering av medicinsk teknik och ändring av direktiv 2011/24/EU. Förslaget till förordning presenterades i februari i år och ska reglera arbetet kring health technology assessment, så kallad HTA, på unionsnivå. På

svenska brukar HTA översättas med utvärdering av metoder inom hälso- och sjukvården.

Den 15 juni fick EU-nämnden information inför en riktlinjedebatt vid Epsco den 22 juni. Socialutskottet informerades också i frågan den 6 februari, den 7 juni, den 25 oktober och den 15 november, och överläggning med socialutskottet skedde den 10 april.

För det fall en diskussion inleds vid rådsmötet kommer regeringen att utgå från den ståndpunkt som är överlagd med socialutskottet respektive samråd med EU-nämnden tidigare. Det återstår fortfarande svåra frågor att lösa, och Sverige avser att bidra till en konstruktiv diskussion i de fortsatta förhandlingarna under det kommande rumänska ordförandeskapet.

Anf. 66 BARBRO WESTERHOLM (L):

Som sittandes i socialutskottet vill jag bara understryka att det är mycket angeläget att vi får fason på detta. Vi har noggrann kontroll på läkemedel. Men på övriga saker och ting vi använder i sjukvården har vi inte alls samma kvalitetskontroll, och det kommer gång efter annan rapporter om patienter som har råkat ut för skador. Det gäller alltså att applådera och driva på.

Anf. 67 DAG LARSSON (S):

Jag vill bara understryka det Barbro säger. Det finns en stor enighet i socialutskottet om att det här är viktiga frågor. Inte minst de senaste dagarnas massmediala uppmärksamhet på riskerna med ny medicinteknik visar övertydligt att vi behöver ett bättre regelverk. Det finns faktiskt också en stor uppslutning från branschföreträdare, som tycker att det borde bli en bättre ordning på dessa sakers tillstånd.

Anf. 68 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Vi delar uppfattningen att detta är en väldigt viktig fråga, och det var därför jag ville göra nämnden särskilt uppmärksam på de diskussioner som kommer att vara på Epscomötet och att vi håller i och håller ut och kommer att förankra oss löpande.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i det fall det blir en diskussion.

Vi tackar statsrådet för i dag.

2018/19:12
30 november

§ 3 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (jämsällldhet)

Statsrådet Lena Hallengren

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 21–22 juni 2018

Återrapport från informellt ministermöte den 12 oktober

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 6 december 2018

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Lena Hallengren med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Vi börjar med återrapporten. Finns det något att säga om den?

Anf. 71 Statsrådet LENA HALLENGREN (S):

Fru ordförande! Ni har fått en skriftlig återrapportering från tidigare rådsmöten. Jag har inget att tillägga men svarar givetvis på frågor.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporterna.

Vi går till punkt 9 på rådsdagordningen.

Anf. 73 Statsrådet LENA HALLENGREN (S):

Fru ordförande! Vid rådsmötet ska ministrarna anta ett utkast till rådsslutsatser som gäller jämsällldhet, ungdomar och digitalisering.

Jag inleder med en kort bakgrund till förslaget och går sedan in på regeringens ståndpunkt.

Den så kallade Pekingplattformen antogs under FN:s fjärde kvinnokonferens i Beijing 1995, och deklARATIONEN fastställde staternas åtagande för att förbättra kvinnors rättigheter. För att främja ett kontinuerligt arbete och uppföljning av åtagandena i Pekingplattformen väljer den medlemsstat som har ordförandeskapet i EU att fokusera på ett av plattformens tolv kritiska områden.

Det österrikiska ordförandeskapet har valt att fokusera särskilt på unga och digitalisering. Det här är första gången man tar fram rådsslutsatser på temat jämsällldhet, unga och risker med digitalisering inom ramen för uppföljning av Pekingplattformen.

Utkastet till rådsslutsatser pekar på de möjligheter som tekniska innovationer för med sig i alla sfärer av kvinnors och mäns och flickors och pojkars liv.

Den snabba tekniska utvecklingen medför samtidigt risker som både kan reproducera och befästa jämsällldhet. Det ställer unga kvinnor och mäns och flickor och pojkar inför nya utmaningar. Det gäller i synnerhet unga kvinnor och flickor.

Negativa konsekvenser inkluderar bland annat de nya former av hot, hat och våld som uppstår i digitala kanaler. Det finns också risker för skadligt digitalt innehåll och skadliga stereotypa könsframställningar kopplade till sexualitet och kroppsideal.

I utkastet till slutsatser betonas också vikten av att beslutsfattare har en kontinuerlig dialog med unga kvinnor och män och flickor och pojkar gällande just digitaliseringens möjligheter och utmaningar.

Det är viktigt att dessa diskussioner utgår från ett jämställdhetsperspektiv. Man betonar särskilt i utkastet till slutsatser betydelsen av att involvera civilsamhället.

Som ni har sett i det kompromissförslag från ordförandeskapet som ni har fått ta del av inför nämndens möte är det en medlemsstat som under förhandlingen har ifrågasatt det etablerade språkbruket gällande jämställdhet. Sverige och en majoritet av medlemsstaterna har dock velat behålla skrivningarna i utkastet till rådsslutsatser.

I nuläget kvarstår skrivningen om jämställdhet, men i kompromissförslaget från ordförandeskapet har en tidigare skrivning om hbtqi strukits. Sverige och flertalet andra medlemsstater har motsatt sig detta.

I dagsläget saknas det därmed politisk samstämmighet om utkastet till slutsatser, och denna fråga kommer att diskuteras på Coreper först den 4 december inför ministerrådsmötet den 6 december, alltså först i nästa vecka.

Låt mig så redogöra för regeringens ståndpunkt i frågan. För det fall enighet bland medlemsstaterna inte kan nås vid Coreper nästa vecka avser regeringen att vid rådsmötet verka för skrivningar som värnar det etablerade språkbruket gällande hbtqi och jämställdhet. Regeringen anser att rådsslutsatserna bör antas som ett starkt jämställdhetsbudskap, och regeringen välkomnar därför utkastet till rådsslutsatser, som väl belyser behovet av att bevaka digitaliseringens möjligheter och utmaningar ur ett jämställdhetsperspektiv.

Rådsslutsatserna bör inkludera uppmaningar till ansvariga aktörer att inom ramen för grundläggande tryck- och yttrandefrihetsprinciper och utan att inskränka medlemsstaternas konstitutionella skydd för tryck- och yttrandefrihet verka för kvinnors och flickors möjlighet att delta i det digitala samtalet utan att riskera repressalier i form av trakasserier, hot, har och våld.

En viktig fråga för regeringen är också att belysa mäns och pojkars ansvar och delaktighet i arbetet för att motverka normer som begränsar kvinnors och flickors möjlighet att ta del i det demokratiska samtalet i digitala kanaler.

Regeringen anser att uppmaningen till kommissionen ska kvarstå om att initiera en självständigt europeisk jämställdhetsstrategi efter 2019. Arbetet med att jämställdhetsintegrera beslutsfattandet, budgetarbetet och framtida initiativ på ungdoms- och digitaliseringsområdet bör stärkas.

Om slutsatserna på ett tillfredsställande sätt värnar etablerat språkbruk gällande hbtqi och jämställdhet anser regeringen att Sverige bör ställa sig bakom antagandet av rådsslutsatserna.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Om det inte finns något att säga på Övriga frågor tackar vi statsrådet för i dag.

§ 4 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor.

Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 21 juni 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens möte för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 6 december 2018

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Alice Bah Kuhnke och medarbetare välkomna till nämnden.

Vi börjar som vanligt med punkten om återrapport. Har statsrådet något att tillägga där?

Anf. 76 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Fru ordförande! Nej, inget utöver det skriftliga.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på rådsdagordningen och punkt 6.

Anf. 78 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Fru ordförande! Vi Epscorådets möte kommer ordförandeskapet att lämna en lägesrapport om arbetet med kommissionens förslag till direktiv om skydd mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning.

Av lägesrapporten framgår att vissa framsteg har gjorts under det österrikiska ordförandeskapet men att det behövs mer arbete med direktivet. Under hösten har exempelvis skrivningar om multipel diskriminering och frågor kopplade till grunden för funktionsnedsättning diskuterats.

Direktivet har förhandlats sedan 2008, och det är tjugonde gången som EU-nämnden får information om och behandlar detta ärende.

För att förslaget ska kunna antas måste alla medlemsstater vara överens. Det krävs alltså enhällighet i rådet.

Sverige har under alla dessa år varit och är fortfarande positivt till direktivförslaget och har haft samma inställning sedan det presenterades 2008: Det är angeläget att i EU säkerställa en gemensam miniminivå av skydd mot diskriminering oavsett diskrimineringsgrund. Sverige verkar därför för ett antagande av direktivet.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Detta är ju en lägesrapport och informationspunkt på rådet.

Anf. 80 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Det märks att detta är från 2008 eftersom frågan om könsidentitet saknas. Könsidentitet, som ju är något helt annat än sexuell läggning, har diskuterats mer de senaste tio åren.

Hur jobbar Sverige för att just könsidentitet och könsuttryck ska finnas med i detta?

Anf. 81 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Denna fråga har förstås också diskuterats i många år. Könsidentitet ingår dock inte i EU-fördraget och omfattas därför inte.

Anf. 82 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Låt mig förtydliga min fråga. Jag inser att det inte finns med just för att det bara har diskuterats i några år. Men hur arbetar Sverige för att få med dessa perspektiv?

Anf. 83 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Låt mig svara generellt, så får en av mina medarbetare svara mer i detalj.

Utifrån den hbtq-politik som Sverige har bedrivit under de senaste fyra åren och under flera regeringar dessförinnan är det självfallet att vi jobbar intensivt med detta. Sverige är ett av de länder som ligger i framkant för att skapa större förståelse och motverka diskriminering. Under senare år har vi gjort detta mot ett alltmer konkret och tydligt motstånd, inte minst från Polen och Ungern som motsätter sig i stort sett vartenda förslag eller idé som handlar om rättigheter kopplat till kön, könsidentitet och alla människors lika värde. Detta driver vi alltid, och har gjort med stöd av EU-nämnden, i många olika frågor.

Anf. 84 Kanslirådet ANNA SCHÖLIN:

I artikel 19 i fördraget ingår inte den grunden, och direktivet utgår från de grunder där EU kan gå vidare med olika förslag. Annars skulle det krävas en ändring av fördraget. Men som Alice sa jobbar man vidare med att stärka på andra områden.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkten Övriga frågor på rådsdagordningen.

Anf. 86 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Det finns en övrig fråga vid mötet som kommer att tas upp vid sidan av det som vi ska diskutera. Malta kommer att ta upp frågan om just hbt-personers lika rättigheter som en övrig fråga på Epscorådet.

Hbti är en direktöversättning av det engelska begreppet LGBTI, alltså Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex. Vi i Sverige använder ju oftare hbtq, men när jag här refererar till Maltas initiativ använder jag hbti.

2018/19:12
30 november

Malta har aviserat att de i anslutning till rådets möte kommer att erbjuda andra medlemsstater möjligheten att underteckna deras initiativ, ett så kallat non-paper, som syftar till att uppmärksamma hbtq-personers lika rättigheter inom EU. Detta icke-papper betonar att ansvaret för värnandet av grundläggande rättigheter delas av EU och medlemsstaterna. Vidare uppmärksammas behovet av att EU-kommissionen arbetar vidare med den handlingsplan som tidigare har tagits fram för att värna hbtq-personers lika rättigheter och fortsätta att göra insatser.

Arbetsmarknadsutskottet har informerats skriftligt om Maltas initiativ. Regeringen är positiv till Maltas initiativ och avser att underteckna detta icke-papper i syfte att visa stöd för hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens agerande vid mötet.

Därmed tackar vi för i dag.

§ 5 Rättsliga och inrikes frågor
Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och
inrikes frågor den 11–12 oktober 2018
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
rättsliga och inrikes frågor den 6–7 december 2018

2018/19:12
30 november

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Morgan Johansson med medarbetare välkomna hit.

Vi börjar som vanligt med en återrapport. Finns det något att säga om den?

Anf. 89 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Nej, jag hänvisar till det skriftliga materialet.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporten.

Vi går nu in på rådsdagordningen.

Anf. 91 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Den första punkten är förordningen om europeisk gräns- och kustbevakning.

Det är andra gången som vi ska behandla förslaget om en ny förordning om en europeisk gräns- och kustbevakning. Min inledning kommer därför att bli lite kortare än förra gången. Jag hänvisar till kommentarerna och den Fakta-PM som har tagits fram.

Vi var också i justitieutskottet i oktober för överläggning och fick där stöd för vår ståndpunkt. Dessutom fick justitieutskottet information om detta i går.

Ordförandeskapet vill i slutänden nå en överenskommelse i rådet och med Europaparlamentet före valet i maj om hela förordningsförslaget. Ambitionen inför det här rådsmötet är att nå en partiell allmän inriktning i dels återvändandefrågorna, dels samarbete med tredjeland.

Samarbetet med tredjeland gäller hur vi ska arbeta i länder på exempelvis Balkan eller i länder i Afrika. Där föreslås byrån få möjlighet att samarbeta operativt på plats också med tredjeländer som inte är angränsande till EU. En gemensam landgräns med EU har tidigare varit ett krav för att kunna inleda ett sådant samarbete. Nu utvidgas detta så att det också kan gälla länder som inte har en landsgräns till EU, exempelvis i Afrika.

Byrån och medlemsstaterna föreslås också kunna samarbeta med tredjeland för att främja en väl fungerande och integrerad gränsförvaltning. Integrerad gränsförvaltning omfattar en rad olika aspekter, till exempel utarbetande av riskanalyser, genomförande av gränskontroll och samarbete mellan de berörda myndigheter som arbetar vid gränsen. Dessutom ska byrån exempelvis kunna bistå tredjeland med tekniskt och operativt stöd. Det kan handla om utbildning, tillhandahållande av utrustning eller personal vid gräns.

Det här förslaget kommer att ge förbättrade möjligheter till informationsutbyte med tredjeland. Det kan röra sig om utbyte av information

inom ramen för gränsövervakningssystemet Eurosur eller genom utplacering av byråns egna sambandsmän i tredjeland.

Den ena delen handlar alltså om samarbete med tredjeland.

Den andra delen handlar om ett förbättrat samarbete avseende återvändande. Här är förslaget att byrån mer självständigt ska kunna verkställa en medlemsstats beslut om av- eller utvisning och ge stöd vid återvändandeinsatser mellan ett tredjeland och ett annat land genom att exempelvis tillhandahålla flyg.

Regeringens ståndpunkt är att vi välkomnar idén om ett utökat mandat för den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån i de delar där man kan visa ett tydligt europeiskt mervärde. Vi ser positivt på ett ökat stöd till medlemsstaterna avseende återvändande, och vi anser att det är bra med ett ökat samarbete med tredjeländer. Men det är centralt att medlemsstaterna behåller det grundläggande ansvaret för sin respektive gränskontroll och att ett utökat mandat för byrån inte får underminera den principen. Detta är viktigt att poängtera.

Sverige driver att EU-budgetens storlek behöver minska till följd av brexit, men gränskontrollerna är inom ramen för denna position ett prioriterat område. Så länge som det inte finns ett finansieringsförslag som är förenligt med regeringens övergripande prioriteringar i förhandlingen om den kommande fleråriga budgetramen, MFF, avser regeringen att ifrågasätta storleken på kostnaderna för förslaget genomförande. Då vet ni att kommissionens förslag när det gäller finansieringen innebär 500 miljoner euro ytterligare för 2019 och 2020, och för hela sjuårsperioden 2021–2027 omfattar det utgifter på sammanlagt lite drygt 11 miljarder euro. Det är alltså mycket pengar och dessutom en stor ökning av det anslag som i dag ges till Frontex.

Vi behöver säkerställa att det här förslaget går att finansiera inom ramen för den nuvarande budgetramen, och då också för 2019–2020.

Vi välkomnar förändringarna som öppnar upp för framtida samarbeten även med tredjeländer som inte är angränsande till EU:s yttre gräns. Det gäller såväl gemensamma operativa insatser som snabba gränsinsatser och återvändandeinsatser. Vi anser att samarbete med tredjeland är avgörande för ett humant, rättssäkert och effektivt återvändande.

Anf. 92 BARBRO WESTERHOLM (L):

Det här är ju en budgetfråga, och jag upprepar det som vi har sagt tidigare men med lite tillägg. Då låter det så här:

Liberalerna anser att Sverige ska ha höga ambitioner för det europeiska samarbetet. Inom områden som klimat, migration, försvar, forskning, brottsbekämpning och konkurrenskraft behöver unionens samarbete fördjupas. Givet att EU:s budget reformeras och moderniseras kan det vara motiverat att skjuta till nya medel. EU:s resurser ska investeras i prioriterade områden som på sikt genererar tillväxt och välbefinnande för EU:s medborgare, vilket minskar behovet av nationella satsningar på dessa områden. En välfungerande yttre gräns är avgörande för bland annat en fungerande inre marknad, för en gemensam migrationspolitik och för effektiv brottsbekämpning. Förordningens förslag är viktiga och måste tillåtas att prioriteras oaktat den kommande förhandlingen om långtidsbudgeten, där Sverige ska driva en hård linje för att budgeten enbart ska gå till sådant som skapar mervärde för medborgarna.

Anf. 93 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag har inget i sak att anföra mot detta utan har mer en kunskapsfråga, och det är huruvida stödet också innebär att byrån ikläder sig kostnader för återvändande i form av flygkostnader och liknande eller ej.

I finansieringsdelen tycker jag att regeringens ståndpunkt är väl avvägd i motsats till hur det var i det ärende som vi diskuterade tidigare.

Anf. 94 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Det är positivt att regeringen ändå ifrågasätter kostnaderna utifrån den fleråriga budgetramen.

Vänsterpartiet har både i utskottet och i nämnden tidigare anmält en avvikande mening, och vi vidhåller den. Jag ska inte förlänga det här mötet med en lång diskussion om detta, för vi har ju redan framfört våra åsikter. Men den avvikande meningen är att förslaget ska avvisas helt.

Anf. 95 TOMAS TOBÉ (M):

Vi ställer oss i sak bakom regeringens ståndpunkt. Vi står också bakom regeringens linje när det gäller budgeten. Med detta sagt vill vi ändå betona att vi anser att en förstärkning av Frontex är mycket prioriterat.

Vi tycker också att det förslag som arbetas fram är väl balanserat som det ser ut just nu och att regeringens ståndpunkt är rimlig. Vi tycker att det finns ett mycket tydligt europeiskt mervärde i den här frågan.

Anf. 96 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

På frågan från Eskil Erlandsson är svaret följande: Ja, den finansieringsram som föreslås innebär att Frontex ska ta en del av kostnaderna. Men sedan är frågan hur hela finansieringsfrågan till slut löses.

Som en kommentar till budgetdiskussionerna, som vi återkommer till lite senare, är vår inriktning att man först får slå fast hur mycket pengar EU har att göra sig av med de kommande åren och därefter ta en sektorsdiskussion om hur utgifterna ska fördelas. Det finns ju de som gärna vill att vi ska göra tvärtom, att vi först beslutar om sektorsutgifterna och sedan får det bli vad det blir på slutet. Men då vet vi hur det slutar, med kraftigt ökade medlemsavgifter för medlemsländerna. Där vill vi inte hamna.

Anf. 97 ORDFÖRANDE:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med oliklydande avvikande meningar anmälda från Liberalerna och Vänsterpartiet.

Vi går vidare till nästa punkt på rådsdagordningen.

Anf. 98 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Den handlar om förordning om förhindrande av spridning av terrorisminnehåll online.

I september presenterade kommissionen ett förslag till EU-förordning om förebyggande av spridning av terrorisminnehåll online. Förslaget handlar om åtgärder som ska vidtas av behöriga myndigheter i

medlemsstaterna, unionsmyndigheter, det vill säga Europol, och så kallade värdtjänstleverantörer, till exempel Youtube eller Facebook, för att få bort terrorisminnehåll från internet.

Vi träffade justitieutskottet i oktober för att överlägga om förslaget, och förra veckan var det överläggning också med KU. Regeringen fick stöd för sin ståndpunkt. Det var enighet både i justitieutskottet och i konstitutionsutskottet kring vår ståndpunkt. Dessutom fick justitieutskottet en uppdaterad information i går.

Regeringen välkomnar syftet med förslaget – att få bort terrorisminnehåll online. Terrorismpropaganda måste bort från nätet; det är vår bestämda uppfattning. Det är viktigt att det bekämpas på olika sätt. Vi har sett ett antal exempel där människor radikaliserats på nätet och på att detta kan gå ganska snabbt.

Jag vill understryka att det inte bara handlar om islamistisk terrorpropaganda, utan det kan också handla om propaganda från vitmaktmiljön. Vi har sett ett par exempel på detta. Ett sådant exempel är Anton Lundin Pettersson, mannen som dödade tre personer med svärd i Trollhättan 2015. Han radikaliserades på nätet, och det gick väldigt snabbt. Peter Mangs, som gick omkring och sköt människor i Malmö för några år sedan, är ett annat exempel på radikalisering på nätet som man kan hitta när man går tillbaka och ser vad det handlade om i botten.

Det gäller att träffa alla de extrema miljöer som det kan handla om när det gäller terrorismpropaganda på olika sätt.

Vi menar att det är viktigt att detta bekämpas. Från svensk sida har vi dock haft ett antal bekymmer som vi har varit tvungna att ta hand om, framför allt när det gäller förhållandet till våra grundlagar TF – tryckfrihetsförordningen – och YGL.

Det första gäller hemsidor på internet. I vissa fall omfattas dessa av det särskilda skydd som i dag finns för yttrande- och informationsfriheten i det svenska systemet genom YGL. Detta grundlagsskydd gäller för hemsidor som har utgivningsbevis eller, om man förenklar det något, om hemsidan drivs av ett traditionellt massmedieföretag.

När förslaget talar om värdtjänstleverantörer handlar det om tjänster som innebär att utrymme ges för användaren att lägga ut innehåll på nätet. Då talar vi om Youtube och Facebook. Publikationer via sådana tjänster omfattas i huvudsak inte av skydd av YGL, eftersom de inte har detta utgivningsbevis.

Men även traditionella massmedieföretag kan använda sig av denna typ av tjänster för sina skyddade publiceringar. Det särskilda skyddet enligt yttrandefrihetsgrundlagen måste därför i dessa fall kunna slå igenom.

Regeringen ser därför ett behov av att det i förslaget till förordning finns ett tydligt undantag. Undantaget innebär att medlemsstaterna ska kunna ha särskilda regelverk och villkor som syftar till att skydda press- och mediefriheten samt pluralismen i medier.

Vi har arbetat ganska hårt med detta under förhandlingstiden. Jag hade i förra veckan ett samtal direkt med den ansvarige kommissionären Julian King om just denna fråga och ytterligare en fråga som har med detta att göra.

Vi har nått så långt att jag i dag kan meddela att ordförandeskapet har gått Sverige och andra medlemsländer som har drivit denna typ av frågor

till mötes just på denna punkt. I dag finns det skrivningar som möjliggör de undantag som vi har eftersökt. Regeringen kommer emellertid att fortsätta arbeta för att skrivningarna blir tydligare, inte minst för att underlätta för företag och myndigheter att förstå de krav som kommer att ställas på dem.

Sammantaget ser vi i detta läge en framgång för Sverige i denna del.

För det andra har vi drivit frågan om proportionalitet. Detta förslag innebär begränsningar av yttrandefriheten och informationsfriheten. Sådana begränsningar kan enligt den svenska regeringsformen endast göras om de är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningar av yttrandefriheten och informationsfriheten måste vara proportionerliga, som det heter. Det innebär enligt vår mening att definitionen av terrorisminnehåll bör avgränsas till det som utgör straffbar terrorismpropaganda enligt vårt sätt att se på denna typ av information.

Också detta har vi jobbat med, och även här har förslaget förbättrats. Vi kommer dock att fortsätta arbeta för att skrivningarna ska bli ännu tydligare i den delen och att det ska handla just om straffbar terrorismpropaganda. Det är det som ska plockas bort från nätet.

För det tredje är detta förslag komplext. Det innehåller också flera rättsliga nyheter, inte minst när det gäller kraven på internetaktörerna. Den slutliga förordningen får inte ställa orimliga krav på värdtjänstleverantörerna, och det måste finnas tillräckliga rättssäkerhetsgarantier.

Detta påverkar bland annat genomförandetiden. Från början var förslaget att detta skulle genomföras på sex månader. Nu har vi, tack vare påtryckningar från ett antal länder, fått till stånd en längre genomförandetid – nu talar vi i stället om tolv månaders genomförandetid. Det är viktigt för att vi ska kunna hinna ta fram lagstiftning som håller den kvalitet som man behöver ha för att kunna klara detta.

Förhandlingarna har genomförts i ett högt tempo, och ordförandeskapet vill nå en allmän inriktning redan vid rådsmötet den 6–7 december. Målsättningen är att slutligt kunna anta en förordning innan Europaparlamentet avbryter sitt arbete inför valet i slutet av maj nästa år.

Sammantaget har förslaget blivit bättre. Svenska invändningar och förslag har ofta omhändertagits på ett tillfredsställande vis, men det innehåller fortfarande otydliga skrivningar som vi måste arbeta vidare med i trilogerna. Vi menar att det finns goda skäl att tro att detta kommer att förändras till det bättre i trilogen med Europaparlamentet, och vi kommer att vara med och verka för det. Problemen är alltså inte sådana att de hindrar Sverige från att rösta ja till den allmänna inriktningen vid RIF-rådet den 6–7 december.

Anf. 99 TOMAS TOBÉ (M):

Fru ordförande! Moderaterna ställer sig bakom den svenska ståndpunkten. Vi tycker att det är glädjande att man har nått framgång för att säkerställa att vi nu har fått ett läge där hemsidor som skyddas av yttrandefriheten kan garanteras. Vi tycker också att det är väldigt bra att man har gjort framsteg när det gäller att få en mycket närmare definition, men det är väl positivt om regeringen, precis som ministern har redogjort för, fortsätter att arbeta för en ännu tydligare definition.

Vad gäller frågan om ikraftträdandet är det väl inte helt unikt att Justitiedepartementet lyfter fram att det ska vara kvalitet i lagstiftningsarbetet. Detta är mycket positivt, och så ska det givetvis alltid vara.

Nu redogjorde ministern ändå för förskjutningen i tiden om tolv månader. Jag studerar nu standpunkten. Är det så att vi aktivt ska driva att vi vill ha ännu längre tid än dessa tolv månader? Det finns ju mycket arbete där man kan ta sig tid och där man verkligen kan se till att få ett sent ikraftträdande för att säkerställa att man får en bra förordning och lagstiftning som följer. Detta är dock någonting som är högt prioriterat. Detta är en mycket prioriterad fråga rent politiskt. Det handlar om hur vi bättre ska bekämpa terrorism. Här behöver vi göra mer både nationellt och på europeisk nivå.

Skulle ministern möjligtvis kunna kommentera lite om hur man ser på ikraftträdandet? Det är en process som givetvis ska ske med kvalitet, men den ska också ske med beslutsamhet.

Anf. 100 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Eftersom detta rör grundlagsnära frågor är det oerhört viktigt att den slutliga lagstiftning som vi tar fram håller kvalitativt. På sex månader hade vi haft svårt att få fram en bra lagstiftning. Det blir svårt även på tolv månader, och vi får sätta igång med förberedelserna redan under tiden som trilogerna pågår för att kunna klara tidsgränsen.

Vi får väl se vad Europaparlamentet säger, men det är inte omöjligt att de kommer att driva på för att gå tillbaka till en kortare genomförandetid. Jag tror att det för svensk räkning finns anledning att fortsätta försöka hålla på att vi klarar detta på tolv månader, annars blir det svårt för oss. Jag tror inte att vi kommer mycket längre.

Peter Bröms har förhandlat för oss när vi har drivit denna fråga. Han kanske vill säga något ytterligare när det gäller tiden för ikraftträdande.

Anf. 101 Ämnesrådet PETER BRÖMS:

Jag kan förstärka det som statsrådet sa om det parallella arbete som vi nu drar igång med själva genomförandedelen. Vi kommer inte att invänta det slutgiltiga förhandlingsresultatet, utan vi måste redan nu inleda arbetet på departementet, vilket vi också har gjort.

När det gäller tolv månader eller längre tid har vi under förhandlingarna framfört att vi skulle behöva längre tid. Vi har dock fått ett ganska starkt motbud från de medlemsländer som vill gå tillbaka till originalförslaget om sex månader. Där har vi ändå känt oss trygga i att tolv månader är så långt vi kan nå i dagsläget.

Vi kommer naturligtvis inte att ge upp vår standpunkt – om det finns möjlighet att förlänga kommer vi på alla sätt försöka att bearbeta till exempel Europaparlamentet för att förlänga genomförandetiden. Som Tomas Tobé också säger själv är det dock väldigt viktigt att detta kommer på plats snabbt. Problemen är överhängande, och därmed får vi kanske gilla läget. Tolv månader får kanske ändå bli tillräckligt men, som statsrådet säger, svårt.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens standpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkten Övriga frågor. Finns det något att säga om detta, statsrådet?

2018/19:12
30 november

Anf. 103 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Nej.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:
Vi går vidare till dagordningspunkt 8.

Anf. 105 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Punkt 8 handlar om kampen mot människosmugglingsnätverk. Där är grunden att människosmuggling utgör en lukrativ verksamhet. Risken för upptäckt är låg, samtidigt som vinsterna kan vara höga. Vi har uppgifter om att priset för att smugglas över Balkanrutten hela vägen till Storbritannien kan uppgå till 5 000 euro, alltså 50 000 kronor för hjälp med denna transportväg. Om man ska ta sig via den centrala Medelhavsrutten från Afrika – från Niger – till Italien talar vi om priser på kanske 600–750 euro. Det är alltså betydligt billigare i den delen. Priset för en förfalskad Schengenvisering ligger på mellan 7 000 och 25 000 euro.

Det är alltså en lukrativ verksamhet för en del som håller på med detta, och vi har sett att antalet nätverk som ägnar sig åt denna verksamhet ökar.

I oktober manade Europeiska rådet till ökade ansträngningar på området. Man uppmanade rådet att i december lägga fram vad man kallar ett sammanhållande koncept med konkreta åtgärder i kampen mot människosmugglingsnätverken. Det är detta koncept som vi ska ta ställning till och som jag vill informera om i dag. Justitiekottet fick information om detta i går.

Konceptet innehåller 13 åtgärds punkter mot människosmugglingsnätverk som syftar till ökad samverkan, effektivare informationsutbyte och stärkta yttre förbindelser på detta område.

I konceptet föreslås till exempel att Europols operativa och strategiska verksamhet mot människosmuggling ska stärkas, att de gemensamma regionala samarbetsoperationerna ska utvecklas, att den rättsliga kedjan ska effektiviseras, att särskilda utbildningsinsatser för brottsbekämpande personal ska initieras, att den brottsbekämpande länken mellan civila och militära insatser på området ska utvecklas, att EU:s sambandsmän ska öka sitt fokus på informationsinhämtning på området samt att EU tillsammans med tredjeländer genom partnerskap ska kunna utföra operativa insatser, exempelvis informationsinhämtning, mot människosmugglingsnätverk.

Åtgärds konceptet anammar därmed en bred ansats för att på det sättet involvera och engagera viktiga instrument i den brottsbekämpande verksamheten.

Regeringen välkomnar och kan ställa sig bakom ett antagande av åtgärds konceptet mot människosmuggling. Människosmuggling innebär att enskilda människors liv och hälsa äventyras. Vi ser också, kopplat till detta, att människor utnyttjas under slavliknande förhållanden för att de ska kunna betala av på sina resor.

Det är människosmugglare som sätter män, kvinnor och barn i rangliga båtar på Medelhavet utan att bry sig det allra minsta om vad som ska hända med dem ute på havet, bara de har fått betalt för det. Detta måste helt enkelt

bekämpas. Vi ser allvarligt på denna typ av brottslighet och de kriminella nätverk som ligger bakom den.

Parallellt med det vill jag också säga att vi måste arbeta för en ordnad migration och ett EU-asyssystem där det också finns möjlighet till mer av lagliga vägar för flyktingar till Europa. Det är en annan process, som handlar om migrationspolitiken, men jag vill ändå markera att man samtidigt måste göra detta.

Anf. 106 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Statsrådet nämnde att smugglarna låter människorna som de smugglar arbeta under slavliknande förhållanden för att betala av. Efter vad jag har förstått har det kommit rapporter om att de länder som EU samarbetar med för att stoppa detta också låter människor leva under slavliknande eller dåliga förhållanden. Jag vill veta hur statsrådet och Sverige ser på detta.

Anf. 107 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vi kontrollerar ju inte dessa länder, till exempel Libyen. De kontrolleras ju knappt av sig själva. Det finns ingen kontroll där. En del av dessa länder är vad man kallar failed states, där egentligen ingenting fungerar.

Samtidigt måste vi försöka göra vårt bästa för att förbättra förhållandena i dessa länder och stabilisera dem. Detta är bakgrunden till det som vi pratade om tidigare när det gäller Frontexverksamheten – att den ska utvecklas så att man kan arbeta i tredjeländer, exempelvis i Afrika. Parallellt med att stoppa de kriminella nätverken måste vi jobba för att förbättra förhållandena i dessa länder. Det är inte ett alternativ att bara dra sig ur och sluta att samarbeta med länder i det här läget. Tvärtom talar det snarare för ett utvidgat samarbete.

Anf. 108 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för svaret! Det är en bra inriktning som statsrådet tar upp, att man ska försöka förbättra förhållandena i dessa länder. Men de facto har de dåliga förhållandena, och vi samarbetar med dem via EU. Jag kommer därför att läsa upp en avvikande mening, som vi menar borde vara regeringens och Sveriges ståndpunkt:

Ett sätt att minska människosmugglars makt och marknad är att skapa lagliga och säkra vägar att söka asyl i Europa. Detta bör vara en viktig del i EU:s strategi. Utökad militarisering av gränserna samt partnerskap med tredjeländer som inte respekterar mänskliga rättigheter och asylrätten bör inte ingås. Alla insatser som görs för att stoppa människosmuggling måste ske på ett rättssäkert och värdigt sätt med bibehållen respekt för grundläggande rättigheter, inklusive asylrätten och principen om non-refoulement.

Anf. 109 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Jag delar uppfattningen när det gäller fler lagliga vägar, men det är en annan process. Då talar vi om migrationspolitik i stort.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går över till dagordningspunkt 9.

Anf. 111 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Då är vi tillbaka i budgetfrågorna. Det österrikiska ordförandeskapet har meddelat att man vill ha en riktlinjedebatt om prioriteringar för nästa budgettram på området för rättsliga och inrikes frågor.

Vi hade en information till socialförsäkringsutskottet och justitieutskottet i går.

I det dokument som presenterades i onsdags betonar ordförandeskapet att denna diskussion inte får föregripa den övergripande förhandlingen om nästa budgettram. Det är naturligtvis något som regeringen stöder. Vi anser att det är mycket angeläget att säkerställa en samordnad ansats i dessa förhandlingar. Inom Regeringskansliet finns därför en överenskommelse om att den centrala budgettramsförhandlingen, som samordnas av Statsrådsberedningen och Finansdepartementet, inte ska föregripas av de olika sektorsförhandlingarna. Som vi konstaterade tidigare måste man först vara överens om hur mycket pengar man har innan man fördelar dem.

I våras presenterade kommissionen sina förslag om nästa fleråriga budgettram för perioden 2021–2027. Inom politikområdet rättsliga och inrikes frågor förslås att Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet och Fonden för integrerad gränsförvaltning ska inrättas. Det finns också två finansieringsprogram inom det rättsliga området. Därtill finns det tio EU-byråer som finansieras via budgeten. Det gäller exempelvis Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån – Frontex; Europol; Europeiska stödkontoret för asylfrågor; Eurojust – åklagarsamarbetet; samt Europeiska åklagarmyndigheten – Eppo, den nya myndighet som ska inrättas.

Regeringen anser att en kraftigt minskad EU-budget ska vara vägledande för den fleråriga budgettramen, men inom ramen för en restriktiv budget välkomnar regeringen kommissionens förslag inom det migrations- och säkerhetspolitiska området. Det är en svensk prioritet att den gemensamma migrations- och asylpolitiken stärks, att grov brottslighet och terrorism bekämpas och att förvaltningen av de yttre gränserna förbättras. Det är viktigt att EU:s budget stöder till exempel vidarebosättning, omplacering av skyddsbehövande, integration och återvändande.

Regeringen välkomnar också ett närmare samarbete med tredjeländer, till exempel inom ramen för de tre fonderna och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån. Vi är förhållandevis positiva till flertalet instrument som kommissionen föreslår på detta område.

Vi ska verka för att minska den administrativa bördan för såväl förvaltande myndigheter som stödmottagare.

Detta är vad vi kan säga så här långt i diskussionen.

Anf. 112 PAULA BIELER (SD):

Jag har en snabb fråga. Innebär detta att regeringen ställer sig bakom fortsatt prioritering av resurser till omförflyttning av asylsökande och

migranter som har kommit till Europa tidigare och som Amif-fonden har gått till?

Anf. 113 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Även här har Vänsterpartiet en avvikande ståndpunkt, eftersom vi är kritiska till att långtidsbudgeten har anslag på 350 miljarder för att hindra människor från att komma till Europa.

Vi kanske ska göra så att statsrådet får svara på Paula Bielers fråga först, och så återkommer jag med vår ståndpunkt mot slutet?

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Vi gör så.

Anf. 115 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

När det gäller Paula Bielers fråga innefattar kommissionens förslag fortsättningsvis den typen av kostnader.

Anf. 116 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag vill anmäla en avvikande mening. Vi är kritiska till att långtidsbudgeten har dubblade anslag för att hindra människor från att komma till Europa. Vi är också kritiska till förslaget att utöka budgeten för de EU-gemensamma gränsvakterna. Vi är även kritiska till det incitament för mottagarländerna att samarbeta kring migration som finns i utkastet till EU:s asyl- och migrationsfond.

Vi menar att biståndet inte ska underordnas migrationspolitiken, att det är en politik som går helt emot principerna för hur bistånd ska bedrivas och att det är ineffektivt och i värsta fall direkt kontraproduktivt. Vi menar att flera av de projekt som finansieras med biståndsmedel och som syftar till att stävja migration dessutom har bidragit till grova människorättskränkningar.

Anf. 117 PAULA BIELER (SD):

Jag vill också anmäla avvikande mening, från Sverigedemokraterna. Vi är motståndare till stora delar av hur man väljer att hantera asylpolitiken, exempelvis den sorts ommöbleringar av migranter och asylsökande som har skett tidigare. Vi har också motsatt oss fondens verksamhet.

Den information vi fick i utskottet gällde hur man skulle hantera överblivna medel. Det var ingenting om framtida tilldelning. Därför framför jag den avvikande meningen först nu.

Anf. 118 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vi säger ju att vi tycker att det är viktigt att EU:s budget stöder till exempel vidarebosättning och omplacering av skyddsbehövande. Det är vår ståndpunkt, men den baseras på att vi tycker att man ska ta ett större gemensamt ansvar för asylmottagandet över hela EU. Då behövs också pengar i budgeten för detta.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med oliklydande avvikande meningar anmälda från Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Vi går över till dagordningspunkt 10, Övriga frågor. Vill statsrådet säga något om detta?

Anf. 120 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Det är mer informationsfrågor. Jag har inget särskilt att tillägga.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Vi går över till dagordningspunkt 14.

Anf. 122 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det gäller förordningen om europeiska utlämnandeorder och bevarandeorder för e-bevisning.

Vid rådsmötet kommer kommissionens förslag till förordning om tillgång till e-bevisning inom EU att diskuteras och beslut om en allmän inriktning att fattas. Frågan har behandlats i riksdagen flera gånger under hösten. Justitiekommittén fick information i går, och i förra veckan överlade vi om grundlagsproblematiken med konstitutionsutskottet. Vi fick då stöd för den föreslagna svenska ståndpunkten av ett enigt konstitutionsutskott.

Förordningen syftar till att ge de brottsbekämpande myndigheterna ett nytt och effektivt verktyg för att snabbare kunna få tillgång till elektroniska uppgifter som kan användas för bevisning i brottsutredningar. Sådana uppgifter är viktiga när det gäller till exempel brott som typiskt sett begås på internet. Det kan exempelvis gälla nätbedrägerier och barnpornografibrott.

Förslaget avser endast befintliga uppgifter. Det är alltså inte fråga om datalagring. Ett exempel kan vara att om tysk polis utreder barnpornografibrott och det finns kopplingar till Sverige ska man, om det har spridits på internet via e-post, kunna gå direkt till exempelvis Telia och hämta in uppgifter och inte gå via svenska myndigheter dessförinnan. Det är för att detta ska kunna fungera mycket smidigare.

Vi tycker att förslagen i huvudsak är bra, men som i många andra fall finns en problematik kopplad till våra grundlagar. Det ursprungliga förslaget innebar som sagt att myndigheterna skulle få rikta sig direkt till en tjänsteleverantör i en annan medlemsstat, och det var först om tjänsteleverantören vägrar att lämna ut information och den utfärdande myndigheten begär hjälp med verkställigheten som myndigheterna i den andra staten, det vill säga Sverige, skulle involveras. Enligt förslaget skulle alltså myndigheten i den stat som ordern skickats till varken få kännedom om eller ha möjlighet att kontrollera i vilket syfte ordern hade utfärdats. Detta skulle vara problematiskt för Sverige, bland annat med hänsyn till de svenska grundlagsreglerna när det gäller tryck- och yttrandefrihet.

Barnpornografiexemplet är inte så svårt, men om det exempelvis rör sig om en brottsutredning där uppgifter på olika sätt har nått medierna och journalister har skrivit om dem hamnar vi kanske i en situation där det svenska meddelar- och källskyddet kan äventyras. Som ni vet är detta garanterat i TF och YGL. Därför måste det finnas någon form av spärr och kontroll i dessa situationer, och det är precis vad vi har arbetat för.

Vi har därför tillsammans med andra medlemsstater föreslagit att den utfärdande myndigheten samtidigt som ordern utfärdas ska underrätta myndigheten i den stat som det gäller, alltså den svenska myndigheten i det här fallet. Denna myndighet ska ges möjlighet att, parallellt med att leverantören tar fram informationen, granska ordern i ljuset av exempelvis våra grundlagar. Om några problem upptäcks har myndigheten möjlighet att underrätta den utfärdande myndigheten i den andra staten om detta. Det här skulle kunna innebära ett skydd för våra grundlagar och samtidigt att bördan för tjänsteleverantörerna kan minska i och med att de komplicerade juridiska prövningarna flyttas över till myndigheten. Tjänsteleverantörerna ska inte själva behöva göra denna bedömning i den utsträckningen.

Vi har egentligen velat göra om hela det föreslagna systemet från grunden, vilket det har funnits ett ganska stort motstånd emot. Det har diskuterats mycket och länge. Detta är också en fråga som vi hade en telefonöverläggning om med den ansvariga kommissionären i förra veckan. Ett antal länder har skrivit brev till ordförandeskapet om dessa frågor innan de har drivit detta hårt.

Nu har vi fått ganska stor framgång. Medlemsstaterna är nu överens om att ta in en notifieringslösning i förordningen. Det kompromissförslag som ligger på bordet innebär att den utfärdande myndigheten, samtidigt som ordern utfärdas, ska underrätta myndigheten i den stat dit ordern skickas. I exemplet ska tysk myndighet underrätta Sverige om det finns en problematik. I det läget har svenska myndigheter rätt att protestera, och då ska den utfärdande myndigheten vara skyldig att beakta denna protest.

Vi har också fått in uttryckliga skrivningar om att den utfärdande myndigheten inte ska utfärda order som kan misstänkas strida mot våra regler om tryck- och yttrandefrihet och att våra myndigheter har rätt att motsätta sig en order om den skulle strida mot reglerna. Att en sådan ordning införs är positivt och ett resultat av det arbete som vi har varit med om att driva på.

Detta är emellertid en kompromiss, och det finns inskränkningar i förfarandet. Bland annat behöver underrättelse endast ske när en order avser särskilt känsliga data, och här finns även utrymme för ytterligare förtydligande gällande när en sådan notifiering ska ske. Men vi har alltså lyckats få in en ordning där våra myndigheter underrättas åtminstone om de order som är mest känsliga, liksom särskilda skrivningar avseende tryck- och yttrandefrihet, vilket är mycket positivt.

Vi ser fortfarande att det finns delar av förslaget som skulle kunna förbättras. En majoritet av medlemsstaterna kommer emellertid att rösta ja till förslaget, och det kommer att antas alldeles oavsett hur Sverige röstar. Det finns alltså inte en blockerande minoritet i förhållande till detta förslag.

Efter denna allmänna inriktning väntar förhandlingar med Europaparlamentet. För att kunna vara med och påverka även de diskussionerna är det viktigt att vi inte ställer oss utanför den fortsatta processen. Man ska också komma ihåg att detta är ett förslag som kommer att ge viktiga nya verktyg till våra brottsbekämpande myndigheter i kampen mot egentligen all typ av brottslighet. Därför anser regeringen att det mest konstruktiva under dessa förhållanden är att rösta ja till förslaget.

Jag vill samtidigt framhålla att vi i processen framöver kommer att fortsätta att jobba hårt för att få till skrivningar som är ännu tydligare i förhållande till de grundläggande fri- och rättigheterna och våra grundlagar. Det är dock viktigt att vi är kvar i den processen.

Anf. 123 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! När den här frågan sist togs upp i EU-nämnden anmälde Vänsterpartiet en avvikande mening gällande den personliga integriteten. Jag skulle vilja höra lite grann om hur diskussionerna har förts på det området.

Anf. 124 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Jag vet inte riktigt vad ledamoten far efter när det gäller den personliga integriteten. Detta handlar om förfaranden när någon befinner sig i en brottsutredning och utländska myndigheter behöver få information från exempelvis nätleverantörer. Det är där den frågan prövas, men är någon misstänkt för ett brott är det klart att man måste kunna inhämta information om det.

Sedan finns det rättssäkerhetsgarantier, och i slutändan prövas allt av domstol. Det vi gör här är dock att man i stället för att gå via våra myndigheter får möjlighet att gå direkt till leverantören.

Anf. 125 Departementsrådet ANNA-CARIN SVENSSON:

Jag tänkte bara tillägga att många av dessa uppgifter lämnas ut redan i dag, till exempel enkla abonnemangsuppgifter och sådant som finns på nätet. Brottsbekämpande myndigheter både i Sverige och i andra medlemsstater vänder sig direkt till exempelvis Google eller andra stora företag och begär ut dessa uppgifter. Det är alltså ingen förändring gentemot i dag; snarare kommer uppgifterna in i ett system.

Anf. 126 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag hänvisar till vår tidigare avvikande mening men anmäler ingen ny.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Jag finner då att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 15, Övriga frågor. Finns det något att säga där?

Anf. 128 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Nej.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Vi går då vidare till dagordningspunkt 16.

Anf. 130 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det handlar om tilläggsprotokollet till Budapestkonventionen. Under denna punkt väntas vi få en lägesrapport om den senaste händelseutvecklingen kring kommissionens arbete med att ta fram ett förhandlingsmandat för EU beträffande Europarådets andra tilläggsprotokoll för Budapestkonventionen.

I sak handlar detta egentligen om det vi nyss pratade om, alltså e-bevisning och hur man kan hämta ut information i brottsutredningar från andra länder. Det gäller dock på Europarådsnivå, det vill säga att EU ska förhandla med Europarådet om att skapa en ordning även på Europarådsnivå för att kunna bekämpa den här typen av brott. Det handlar om att ta fram ett sådant förhandlingsmandat. Vi får höra vad de säger.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 17.

Anf. 132 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Den handlar faktiskt också om e-bevisning, men då i förhållande till USA. Det gäller ett förhandlingsmandat för ett avtal mellan EU och USA om att kunna ta fram e-bevisning, helt enkelt. Det är samma typ av fråga. Vi får höra vad de har att säga om det mandatet.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 18.

Anf. 134 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Där kommer vi att få en lägesrapport avseende inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten Eppo. Här finns inte mycket mer att säga, utan jag hänvisar till det skriftliga materialet.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 19.

Anf. 136 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Här handlar det också om en lägesrapport från ordförandeskapet, och det gäller de diskussioner som har förts om datalagringsfrågan sedan Tele 2-domen kom. Vi kommer att lyssna till informationen vid rådsmötet. Vi kommer att återkomma till datalagringsfrågan många gånger framöver; här handlar det bara om en lägesrapport om hur det går hittills.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 20, som gäller ett antagande av rådsslutsatser.

Anf. 138 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Punkt 20, Ömsesidigt erkännande i straffrättsliga ärenden – slutsatser, innebär att det vid mötet ska antas rådsslutsatser angående ömsesidigt erkännande i straffrättsliga frågor. Det samarbete som finns i dag, till exempel den europeiska arresteringsordern och den europeiska utredningsordern, bygger på principen om ömsesidigt erkännande och förutsätter en hög grad av tillit mellan medlemsstaterna. Om vi ska kunna

upprätthålla en sådan tillit krävs dock att alla medlemsstater lever upp till vissa grundläggande krav.

Vi tycker att det är bra att dessa frågor uppmärksammas, och i slutsatserna föreslås en rad positiva åtgärder. Sverige bör därför ställa sig bakom antagandet av rådsslutsatser vid RIF-rådets möte i december.

Jag kan bara lägga till att några av de frågor som har varit uppe i det här sammanhanget har rört exempelvis fängelseförhållanden i en del av länderna. Vi har ju haft bekymmer med några länder på så sätt att svenska domstolar inte har velat genomföra överföringar till exempelvis Rumänien. Svenska domstolar har nämligen sagt att Rumänien inte har fängelser som lever upp till Europakonventionens krav och att vi därför inte kan genomföra sådana överföringar. Jag tror att överföringar har stoppats vid ett tjugotal tillfällen de senaste åren.

Nu har vi för första gången kunnat genomföra sådana överföringar igen, för Rumänien kan nu peka ut fängelser i landet som lever upp till konventionskraven och som de dömda kan placeras i. Senast i går behandlade regeringen faktiskt ett ärende som handlade om en överföring till>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, där man har haft motsvarande problematik men där det nu också går att peka ut de fängelser som man kommer att använda sig av.

Detta är viktigt eftersom vi ju har problem med utländska stödligor som utgår från exempelvis Rumänien. Döms man i Sverige för dessa brott tycker jag att man som huvudinriktning ska avtjäna sitt straff i hemlandet. Det är där man ska återrehabiliteras, man pratar inte svenska och så vidare. Det är alltså huvudinriktningen, och det berör bland annat detta.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 21.

Anf. 140 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Under denna punkt kommer vi att få en lägesbeskrivning avseende det sedan mycket lång tid pågående arbetet med EU:s anslutning till Europakonventionen. Det kommer nog inte att bli någon diskussion. Sveriges inriktning är att vi tycker att det är angeläget att processen fortskrider, och vi understryker vikten av att en anslutning kommer till stånd. Detta är också en fråga vi kommer att få återkomma till många gånger.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Finns det något som statsrådet vill säga angående dagordningspunkt 22, Övriga frågor?

Anf. 142 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Nej.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet för i dag!

§ 6 Rättsliga och inrikes frågor
Statsrådet Heléne Fritzon

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 11–12 oktober 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 6–7 december 2018

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Heléne Fritzon med medarbetare välkomna hit. Vi börjar med återrapporten. Har statsrådet något att säga om den?

Anf. 145 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Nej, jag hänvisar till den skriftliga rapporten.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4. Det är en informationspunkt.

Anf. 147 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Bakgrunden är att kommissionen presenterade ett förslag till revidering av återvändandedirektivet i september. Vid det aktuella rådsmötet ska ordförandeskapet ge en rapport om läget i förhandlingarna som inleddes i en rådsarbetsgrupp i oktober.

Det råder stor enighet bland medlemsstaterna om vikten av att effektivisera återvändandearbetet i EU. Det finns ett starkt politiskt tryck att snabbt avancera i förhandlingarna, och det tycker vi är bra. Hittills har förslaget om rättsmedel när det gäller överklagande av återvändandebeslut varit föremål för mest diskussion. Förslaget är komplicerat eftersom det måste beakta de olika förvaltningsprocessförfaranden som finns i medlemsstaterna. Samtidigt ska det vara anpassat till asylprocedurreglerna.

En annan fråga som kommer att kräva ytterligare diskussioner är förslaget om ett särskilt gränsförfarande för återvändande som är ett nytt förfarande i direktivet. Även om dagordningspunkten om återvändandedirektivet är uppsatt som en lägesrapport är det möjligt att det kan bli ett kortare meningsutbyte. I så fall är utgångspunkten för mig och regeringen att vi utgår från den linje och de ståndpunkter som vi har och som vi samrådde om här senast den 5 oktober.

Eftersom förhandlingarna nu går snabbt framåt vill jag bland annat framhålla vikten av att det säkerställs att direktivet överensstämmer med övriga rättsakter på asyl- och migrationsområdet.

Anf. 148 PAULA BIELER (SD):

Fru ordförande! Vi har ju anmält en avvikande mening tidigare när den här frågan behandlades, och i den menar vi att vi välkomnar kommissionens förslag i något högre grad och menar att regeringen också i högre grad bör ställa sig positiv till exempelvis just gränsförfarandet som enligt kommissionens beskrivning kan effektivisera återvändandeförfarandet och stärka dess koppling till avslutandet av asylförfarandet.

Vi har också framhållit att regeringen särskilt bör välkomna och verka för utökade möjligheter till längre förvarshållande i väntan på möjlig av- eller utvisning eftersom det är en åtgärd som används när alternativ saknas.

2018/19:12
30 november

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna om att det här är en informationspunkt.

Anf. 150 ARIN KARAPET (M):

Fru ordförande! Jag har en kort fråga. Statsrådet nämner själva gränsförfarandet här, och då är min fråga: Vilka tänker regeringen är Sveriges särskilda förutsättningar på det här området?

Anf. 151 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Sverige har inte avlämnat någon särskild ståndpunkt när det gäller hur vi ska se på just ett sådant gränsförfarande. Det är komplicerat. Vi använder det inte på det sättet i dag. Det finns en diskussion om huruvida det ska vara obligatoriskt eller inte obligatoriskt. Vi får helt enkelt återkomma. Det vi konstaterar är att så som det är formulerat i dag skulle det, rent teoretiskt i vart fall, handla om att det är hundra platser i Sverige. Det är alltså en omfattande förändring.

Anf. 152 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Vänsterpartiet hade en avvikande mening både i utskottet och i EU-nämnden, och för informationens skull vill jag säga att vi står kvar vid de avvikande meningar som gäller att vi motsätter oss de föreslagna ändringarna.

Anf. 153 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen!

Vi är nu framme vid dagordningspunkt 6 och hela migrationspaketet. Det här är en lägesrapport och information på rådsmötet, och vi antog ju ståndpunkter och hade en lång diskussion om detta för bara fem veckor sedan.

Jag tog mig friheten att fråga om det verkligen behövdes nya ståndpunkter om det skulle bli en diskussion – för det har ju inte hänt någonting heller – och mitt förslag är att vi behandlar också detta som en informationspunkt, om inte statsrådet känner att det behövs ett förnyat mandat för att det har hänt någonting.

Anf. 154 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag delar bedömningen att vi hade en omfattande genomgång på det senaste sammanträdet med EU-nämnden den 5 oktober. Jag tänkte bara kort nämna något om det arbete som har pågått sedan dess och som pågår just nu.

Om vi börjar med Dublinförordningen är vi inte överväldigade av det österrikiska ordförandeskapets ledarskap i detta. De har inte varit lika drivande som tidigare ordförandeskap, och vi kan konstatera att de tydligt också driver en egen nationell agenda.

I juni konstaterade Europeiska rådet att arbetet måste fortsätta och att konsensus måste uppnås för att reformera Dublinförordningen och finna

en lösning på hela asylpaketet. Ordförandeskapet har hållit bilaterala samtal med medlemsstaterna, och inför dem har man presenterat tankar kring ett koncept som innehåller en obligatorisk solidaritetsmekanism, som man uttrycker det. Det är en mekanism som är tänkt att innehålla ett antal åtgärder där medlemsstaterna ska kunna välja fritt hur man vill engagera sig.

Ordförandeskapet har inte fått det stöd som man har hoppats på, och något förslag finns därför inte heller i nuläget för rådet att ta ställning till. Det som är tydligt är att medlemsstaterna fortfarande står mycket långt ifrån varandra i frågan om tvingande eller frivillig omfördelning.

När det sedan gäller mottagandedirektivet, skyddsgrundsförordningen och vidarebosättningsförordningen sökte ordförandeskapet den 21 november i Coreper stöd från medlemsstaterna för ändringsförslag i ett antal utestående frågor. Målsättningen var att kunna fortsätta trilogförhandlingarna med Europaparlamentet. Ordförandeskapet fick dock inte tillräckligt stöd för ansatsen och konstaterade att tekniska diskussioner i rådet behöver fortsätta.

När det sedan gäller asylprocedurförordningen har förhandlingarna fortsatt under det österrikiska ordförandeskapet, men arbetet går trögt också där. Det finns ännu inget mandat att börja förhandlingen med parlamentet.

I Eurodacförordningen förhandlas fortfarande vissa tekniska frågor med parlamentet, och slutligen rörande EU:s asylmyndighet är förhoppningen att snart kunna inleda förhandling med parlamentet om de fyra artiklar som kommissionen nyligen presenterade ändringsförslag till. Dessa skulle då medföra ytterligare ökade möjligheter för medlemsstater att få stöd vid stora migrationsutmaningar.

Som ni vet ligger regeringens målsättning fast. Det är viktigt att vi har ett effektivt, humant och långsiktigt hållbart asylsystem på plats som innehåller en bra balans mellan ansvar och solidaritet. Det krävs att alla medlemsstater har effektiva och rättssäkra system. Det är viktigt, inte minst om vi ska kunna återskapa förtroendet för Schengen och Schengensamarbetet. EU behöver ett system som kan hantera framtida kriser och som bygger på just att alla stater tar ansvar. Regeringens inställning är också att rättsakterna bör ses som en del av en helhet, och slutresultatet måste vara konsekvent.

Det är nu viktigt att vi fortsätter arbetet med att nå resultat när det gäller reformeringen av det gemensamma asylsystemet i uppmaningen som vi har från stats- och regeringscheferna. Det är med de värdena vi går in i det rådsmöte som vi står inför nästa vecka.

Anf. 155 ORDFÖRANDE:

Detta var alltså en informationspunkt och vi har behandlat detta tidigare, då vi kom fram till en svensk ståndpunkt men också hade ett antal avvikande meningar. De finns kvar i mandatet – det syns tydligt att de har avgetts.

Anf. 156 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för informationen! Jag vill flagga för några avvikande meningar. Det här är ju ett informationsärende i dag, och då vill jag bara säga några ord om det här dokumentet.

På s. 11 i den kommenterade dagordningen står det: ”Generellt motsätter sig dock regeringen utökade begränsningar av rörelsefriheten för asylsökande inom en medlemsstat, så som särskilda stängda flyktingläger eller mindre områden dit asylsökande allmänt hänvisas.”

Från Kristdemokraternas sida anser vi att detta är en nationell fråga och att den bör hanteras på nationell nivå. Det här är alltså en flaggning för en eventuell avvikande mening längre fram när den här frågan kommer tillbaka.

På s. 13 i samma dokument, den kommenterade dagordningen, står det: ”Regeringen förordar ett regelverk som möjliggör att permanenta uppehållstillstånd får beviljas till skyddsbehövande. I första hand ska ett permanent uppehållstillstånd kunna beviljas vid det första beviljandetillfället, i andra hand i samband med förlängning.”

Här vill jag också flagga för att vi från Kristdemokraterna inte tycker att vi ska återgå till den tidigare praxis vi hade där man fick permanent uppehållstillstånd. Vi tycker att praxis ska vara att det under de tre första åren ska vara tillfälliga uppehållstillstånd.

Jag har, ordförande, en fråga till statsrådet. På s. 15 står det några rader om säkra och osäkra länder. Här räknar man upp Turkiet. Jag kan läsa hela meningen. Det är tredje meningen på s. 15: ”Regeringen välkomnar en harmonisering av användandet av listor över säkra ursprungsländer och säkra tredjeländer. En gemensam lista över säkra ursprungsländer bör omfatta länderna på västra Balkan, men inte Turkiet.”

Jag har en fråga till statsrådet. Jag skulle vilja ha en redogörelse av varför Turkiet inte anses vara säkert land.

Anf. 157 ORDFÖRANDEN:

Är det så att Kristdemokraterna har bytt uppfattning sedan förra gången vi behandlade detta? Ni hade då inte någon avvikande mening på samma text.

Anf. 158 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Det här är en informationspunkt. Vi från Kristdemokraterna vill göra detta medskick i dag till statsrådet i diskussionerna. Vi flaggar för en eventuell avvikande mening beroende på hur man kommer fram längre fram i processen.

Anf. 159 ARIN KARAPET (M):

Jag har bara en kort reflektion. Det har gått två och ett halvt år. Återigen kommer en textrad om att regeringen kommer att fortsätta att analysera förslaget i alla delar. Det känns som en repris av att analysen bara fortsätter. Har man landat i någon analys? När tror man att man kommer att landa i någon form av slutsats?

Det är en viktig nationell angelägenhet och europeisk angelägenhet att få fram ett asyl- och migrationspaket. Hur stor sannolikhet tror statsrådet det är att vi kommer att få fram ett gemensamt asyl- och migrationspaket?

Två och ett halvt år är en väldigt lång tid. Sverige kan inte och får inte gå igenom det vi gjorde hösten 2015. Vi mäktar inte med det. Om våra vänner i de europeiska medlemsländerna inte förmår måste vi göra någonting här på hemmaplan.

Anf. 160 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag har bara en kort kommentar till Kristdemokraterna. När det gäller den konkreta frågan om Turkiet har vi detta med i den svenska ståndpunkten. Bakgrunden är redovisad här tidigare i EU-nämnden. Men det är klart att det politiska läget i Turkiet och hotet för vissa utsatta grupper är ett av skälen till att vi har begärt den ståndpunkten.

När det sedan gäller Moderaternas fråga och Arins funderingar över att vi i dag gärna hade velat gemensamt konstatera här och nu att vi hade nått fram till ett gemensamt beslut i EU är det inte på det sättet. Det är tungt arbete och starka motsättningar när det gäller att enas i ett gemensamt asylsystem.

Vi har här i EU-nämnden tidigare begärt en uppställning där den svenska ståndpunkten har varit att vi gärna vill se hela paketet i ett gemensamt beslut för att vi skulle säkerställa att solidaritet och Dublinförordningen finns med när vi tar ställning till alla akterna gemensamt.

Sedan har vi också en ståndpunkt hämtad här i EU-nämnden som gör det möjligt för oss om vi behöver använda den att i så fall medge att vi går före med någon eller några akter för att komma fram på någon punkt i förhandlingarna.

Jag har i dag inte gjort någon hemlighet av att vi är besvikna på Österrike och dess ledarskap. Likaväl har jag här tidigare i EU-nämnden berömt tidigare ordförandeskap för att de har fört förhandlingarna fram.

Vi hade en kompromiss som fortfarande formellt ligger på bordet som det bulgariska ordförandeskapet överlämnade under senvåren. Det är klart att vi önskar att vi under det här halvåret hade kommit längre i förhandlingarna. Sverige driver på alla sätt på i den riktningen för att vi ska komma fram.

Jag vill också understryka att det är viktigt att Europas stats- och regeringschefer har den ståndpunkt som de har där de driver på i arbetet.

Anf. 161 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Jag har en följdfråga om att Turkiet anses vara säkert land. Innebär det att det ökar chansen för människor att få asyl genom att vi klassar Turkiet som ett osäkert land.

Anf. 162 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Nu görs asylbedömningarna av Migrationsverket. Därför vill jag vara försiktig i mina kommentarer. Men den generella bedömningen är inte att det skulle vara på det sättet.

Anf. 163 ROBERT HALEF (KD):

Jag vill också här deklarerat att vi eventuellt kan anmäla en avvikande mening i frågan längre fram.

Anf. 164 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen och de medskicken.

Vi går vidare till dagordningspunkten 7, som är en övrig fråga. Finns det något att säga där, statsrådet?

Anf. 165 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):
Nej. Jag kommer att lyssna till den information som ordförandeskapet ger.

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:
Dagordningspunkten 10 är också en övrig fråga. Har statsrådet något att säga om den?

Anf. 167 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):
Det är samma kommentar där. Vi kommer att lyssna till information.

Anf. 168 ORDFÖRANDEN:
Då har vi dagordningspunkten 11.

Anf. 169 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):
Det gäller direktivet om avtal om försäljning av varor. Det är ett led i den digitala inre marknadsstrategin som kommissionen presenterade i december 2015. Där finns två förslag till direktiv på konsumenträttens område. Det ena förslaget rör avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll. Det andra rör avtal om varor.

Nästa vecka på ministermötet planeras för en allmän inriktning om varudirektivet och att den ska antas. Förslaget har hanterats flera gånger i civilutskottet under året. Utskottet informerades senast den 13 november.

I det här sammanhanget förstås med en vara en lös sak, om man uttrycker det enkelt. Det kan vara ett klädesplagg. Det kan också vara en sak med ett integrerat digitalt innehåll eller någon kopplad digital tjänst. Våra nya kylskåp ser ut på det sättet. Det kan vara en träningsklocka med en app i, för att ge ett annat exempel.

Kärnan i förslaget består av bestämmelser om varans avtalsenlighet, det vill säga vilka kriterier som ska styra bedömningen av en vara om den är felfri eller inte och vilka rättigheter konsumenten har om ett fel i varan uppkommer.

Regeringen är positiv till den föreslagna allmänna inriktningen i varudelen och har under förhandlingarna fått gehör för mycket som vi har verkat för. Till exempel innebär förslaget nu att det är möjligt för Sverige att behålla vår treåriga yttersta reklamationsfrist.

Sedan är det mycket tillfredsställande att vi nu kan gå i mål med detta arbete att modernisera konsumentköpsreglerna i Europa. Därför avser jag och vi att vi på ministermötet ska kunna ställa oss bakom förslaget om en allmän inriktning.

Anf. 170 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Ordförande! Har jag förstått saken rätt att det gäller en minimiharmonisering, det vill säga Sverige har rätt att gå längre i vår lagstiftning om vi så önskar? Jag hörde nu statsrådet berätta att vi har fått gehör för att behålla vår treåriga reklamationsfrist. Är detta ett undantag? Skulle vi om vi ville kunna öka fristen till exempelvis fyra eller fem år?

Det är Sverigedemokraternas uppfattning att EU främst ska sätta en lägstanivå för konsumenträtten så att varje land har rätt att ha starkare

skydd för sina konsumenter om de så vill. Min fråga är alltså: Är detta en minimiharmonisering? Om inte: Vilka undantag har Sverige fått?

Anf. 171 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen! Jag har en upplysningsfråga. Det har diskuterats ett undantag för levande djur. Blev det ett sådant eller inte?

Anf. 172 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Hela förslaget är olika delar. Det är minimiharmonisering, som ett svar på den fråga som Angelica Lundberg ställer. Men det finns också undantag. Ett av dem är det som Eskil Erlandsson tar upp när det gäller försäljning av levande djur. Där har Sverige fått med att det har tagits in ett undantag från direktivets tillämpningsområde för köp av levande djur. Vi får väl anse oss vara nöjda med det, Eskil.

Anf. 173 ORDFÖRANDE:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.
Vi går vidare till dagordningspunkten 12.

Anf. 174 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Det gäller Bryssel II-förordningen, en omarbetad sådan, som kommissionen presenterade sommaren 2016. Förhandlingar har pågått sedan hösten samma år. Förordningen gäller i internationella familjemål och innehåller bland annat regler om vilket lands myndighet som kan pröva en tvist och om hur domar erkänns och verkställs i andra medlemsstater.

Vi har informerat under förhandlingarnas gång och överlagt med civilutskottet. Nu senast var det den 29 maj i år. Förslaget ska nu behandlas som en allmän inriktning. Regeringen anser att förslaget uppfyller den övergripande målsättningen att förbättra reglerna om tvister om föräldraansvar i internationella situationer och också om bortförande av barn.

Regeringen föreslår därför att Sverige ska ställa sig bakom förslaget. I övrigt hänvisar jag till det skriftliga underlaget.

Anf. 175 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Ordförande! Jag var inte själv med på föredragningen i civilutskottet. Jag tänkte höra med statsrådet om det stämmer att Danmark inte tänker gå med på förslaget och i så fall om statsrådet har någon aning om varför det skulle kunna vara så.

Anf. 176 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Det är en särskild ordning för Danmark. Jag vill gärna att vår tjänsteman kommenterar turerna kring Danmark, om det går bra.

Anf. 177 Kanslirådet ELISABETH HOVMÖLLER:

Nej, Danmark är inte med. De är inte med i den nuvarande förordningen, och de har heller inte aviserat att de tänker vara med i den

som nu ska beslutas så småningom. De närmare skälen vet jag inte. Danmark har den positionen generellt att de inte är med.

2018/19:12
30 november

Anf. 178 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.
Vi går vidare till dagordningspunkten 13.

Anf. 179 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Det gäller en förordning om överlåtelse av fordringar där kommissionen presenterade sitt förslag om tillämplig lag för rättsverkan gentemot tredjeman av överlåtelse av fordringar. Det gjorde man i våras. En faktapromemoria har översänts till riksdagen i april, och civilutskottet informerades den 13 november.

Nu vid rådsmötet är det endast en lägesrapport som kommer att presenteras. Vi förväntar oss inte någon diskussion vid rådet. Jag hänvisar till det skriftliga underlaget.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen.

Vi har två punkter med övriga frågor. Finns det någonting att säga om dagordningspunkterna 15 och 22, statsrådet?

Anf. 181 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Nej, det finns det inte. Vi kommer att lyssna till den informationen.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för i dag. Trevlig helg!

§ 7 Ekonomiska och finansiella frågor
Finansminister Magdalena Andersson
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska
och finansiella frågor den 6 november 2018
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
ekonomiska och finansiella frågor den 4 december 2018

Anf. 183 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Magdalena Andersson med medarbetare välkomna hit. Vi börjar med punkten om återrapporten, gissar jag. Finns det något att säga om detta, statsrådet?

Anf. 184 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Inte så mycket om själva Ekofinmötet, men i anslutning till Ekofin i november hölls ju ett eurogruppsmöte i inkluderande format. Det var även ett extrainsatt eurogruppsmöte den 19 november. Då var det bara eurogruppsmöte. Vid de här två mötena har utestående frågor relaterade till fördjupningen av EMU diskuterats inför det eurotoppmöte som kommer att äga rum i december. Diskussionen har handlat om bankunionen, reformering av ESM, det vill säga den europeiska stabilitetsmekanismen, samt en eventuell finanspolitisk kapacitet för euroområdet.

Vi börjar med bankunionen. Det har handlat om en så kallad backstop till resolutionsfonden och om den offentlig-finansiella säkerhetsmekanismen, som ska aktiveras om resolutionsfonden töms på resurser. Frågor som behandlas är bland annat vilka villkor som ska gälla, beslutsordningen för utbetalningar från mekanismen och tidpunkten när en backstop kan införas. Här har det gjorts en del framsteg under hösten. Det ser ut som att man kommer att kunna komma överens till mötet i december om backstoppens grundläggande utformning.

Från regeringens sida har det varit en prioritering att vi ska kunna säkerställa likformig behandling av icke-euroländer i det fall man skulle välja att delta i bankunionen. Här tycker jag att vi är på väg mot en tillfredsställande lösning för backstoppen, som innebär att icke-euroländer som skulle delta skulle tillhandahålla en parallell kreditlina till resolutionsfonden jämsides med ESM. Man skulle delta i beslutsfattandet, få tillgång till information och ha finansiella villkor som jag bedömer skulle ge en likvärdig behandling jämfört med euroländerna. Det var den ena frågan.

Den andra frågan gällande bankunionen handlar om det gemensamma insättningsgarantisystemet, EDIS. Den här frågan står också på dagordningen för nästa veckas Ekofinmöte. Detta kommer jag snart tillbaka till. Ordförandeskapet ska lämna en lägesrapport. Här kan man säga att få framsteg har gjorts, och läget är låst mellan olika länder.

Vid toppmötet i december väntas arbete med att ta fram en färdplan för att inleda politiska förhandlingar att fortsätta. Vi pratar alltså inte om politiska förhandlingar, utan vi försöker diskutera en färdplan för att kunna inleda politiska förhandlingar. Men det är naturligtvis viktigt att man försöker komma vidare framåt i den här svåra frågan. Det är en fråga där alla vet var en bra slutpunkt skulle vara, och de flesta är överens om att den bör finnas. Men man vet inte hur man ska nå denna slutpunkt.

Det pågår även en diskussion om huruvida det finns behov av ytterligare likviditetsförsörjning i samband med att banker försätts i resolution. Här befinner sig dock diskussionen i ett tidigt skede. Inga konkreta beslut väntas i närtid. Det finns väldigt olika syn på i vilken utsträckning detta verkligen behövs.

Vad gäller reformering av ESM handlar det om ESM:s verktygslåda och särskilda förutsättningar för att lämna det vi brukar kalla förebyggande stöd innan en allvarlig kris utvecklas, men även ESM:s roll när det gäller att övervaka och förbereda stödprogram. En annan fråga handlar om skuldållbarhet, inklusive hur en eventuell skuldstrukturering ska hanteras i euroländer. Här är det svårare att komma framåt, även om små framsteg väntas till toppmötet. Troligen kan man på en övergripande nivå identifiera områden där ESM kan utvecklas.

En annan viktig ESM-fråga rör samarbetet mellan ESM och kommissionen. En överenskommelse institutionerna emellan har nyligen presenterats. Det här är viktigt för att säkra rådets och kommissionens roller i den ekonomiska styrningen baserat på den EU-rätt som finns på området, så att det inte blir oklarheter vad gäller detta när ESM:s roll utvecklas. Men det är naturligtvis rimligt att man när man ger ut lån har koll på hur olika länders statsfinanser utvecklas.

Slutligen handlar diskussionen om en finanspolitisk kapacitet och nya budgetinstrument på euroområdet. Här finns flera olika förslag, bland annat från kommissionen, men också ett gemensamt förslag från Frankrike och Tyskland om en så kallad eurozonsbudget. Det saknas fortfarande samsyn om behovet av och syftet med en central kapacitet för euroområdet. Vi förutser även en avstämning vid eurotoppmötet, som sedan följs av fortsatta diskussioner nästa år om behovet av och eventuell utformning av dylika instrument, sannolikt kopplat till diskussionen om MFF. För svensk del är inte minst budgetimplikationerna centrala i den här frågan givet vår inställning inför nästa MFF-förhandling.

Nästa vecka blir det återigen ett eurogruppsmöte i inkluderande format. Det väntas bli det sista inför eurotoppmötet i december. Tanken är att summera höstens arbete och utarbeta ett bidrag från eurogruppen till eurotoppmötet i inkluderande format vad gäller frågor som rör bankunionen, en ESM-reform och den finanspolitiska kapaciteten. Som vanligt kommer min utgångspunkt på mötet på måndag att vara de ståndpunkter som vi sedan tidigare har förankrat i riksdagen i de här frågorna.

Anf. 185 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporten.

Vi går vidare in på rådsdagordningen, dagordningspunkt 3.

Anf. 186 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det handlar om direktivet om skatt på digitala tjänster. Inför Ekofin i november var jag här och redogjorde för förhandlingarna om kommissionens förslag om en skatt på intäkter från vissa digitala tjänster. På Ekofin nästa vecka ska förslaget tas upp för beslut.

Som ni vet diskuteras frågan om digital beskattning i olika sammanhang inom såväl EU som OECD. Frågan är om EU ska agera på egen hand eller invänta det arbete som bedrivs i OECD.

Förslaget om en skatt på intäkter från vissa digitala tjänster innebär något förenklat att företag över en viss storlek ska betala skatt på intäkter av tre olika typer av digitala tjänster. Det handlar om riktad digital reklam, digitala plattformar som förmedlar varor eller tjänster samt försäljning av användaruppgifter. Skattskyldigheten ska ligga på företag oavsett om de går med vinst eller inte.

Enligt kommissionen finns det en avvikelse mellan var värdeskapande i digitala företag sker och var beskattningen sker. Vi anser inte att kommissionen har presenterat någon analys som stöder detta. Som förslaget är utformat innebär det dessutom avsteg från grundläggande principer för internationell beskattning av företag. Förslaget innebär nämligen att beskattning ska ske i det land där kunderna finns och inte i det land där produkten eller tjänsten tagits fram och utvecklats. Principerna för digital beskattning är dessutom en global fråga där vår bedömning är att det behövs en global samsyn. Vi anser därför att frågan bör diskuteras inom OECD. Om det är så att EU går före med åtgärder finns dessutom en risk att tredjeländer uppfattar det som att de internationella diskussionerna inte respekteras. Det skulle kunna försvåra det internationella samarbetet på skatteområdet som helhet.

I den här frågan står medlemsstaterna långt ifrån varandra. Sedan Ekofin i november har endast mindre förändringar i förslaget gjorts, främst avseende när förslaget ska träda i kraft. Det innebär att de principiella problem som regeringen ser med förslaget inte har åtgärdats. Regeringen anser därför sammanfattningsvis att vi inte kan ställa oss bakom det direktivförslag som ligger på bordet; först efter att OECD-arbetet har slutförts kan diskussion om eventuella åtgärder inom EU återupptas. Vi bör kunna acceptera en överenskommelse som ligger i linje med detta.

Anf. 187 JENS HOLM (V):

Vi tycker att det är viktigt att man välkomnar ett sådant här initiativ. Vi lever ändå i en ny digital era. Det här är bolag och kapital som måste hanteras på något sätt. Vi instämmer i att det är bra att först uttömma OECD-spåret. Det är rimligt att gå den vägen. Men ifall man inte kommer någonvart där snabbt nog får man agera inom EU. Vi ser det som att det går att lösa en sådan här beskattning med fortsatt respekt för medlemsstaternas skattekompetens. Det här kan vara något som samordnas inom EU, men det är fortfarande medlemsstaterna som äger frågan.

Detta är väl mer ett medskick från vår sida – vi tycker inte att regeringen får vara den part som bromsar de här samtalen.

Anf. 188 BARBRO WESTERHOLM (L):

Vi skulle vilja lämna en kommentar till protokollet.

Problemet med kommissionens förslag ligger inte i var bolag beskattas i unionen utan i att en skatt på omsättning är ett stort avsteg från nuvarande princip och att detta riskerar att hämma innovation, utveckling och tillväxt genom växande digitala tjänsteföretag. I särskilda fall kan det finnas skäl för EU att få beskattningsrätt, även om det inte är så i det här fallet.

Anf. 189 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Självklart är det viktigt att alla bolag betalar skatt, även stora interna-

tionella bolag, däribland stora internationella digitala bolag. Vår bedömning är dock att det förslag som ligger på bordet är djupt olämpligt, inte minst för att det beskattar omsättning, vilket vi också bedömer är någonting som riskerar att hindra innovationskraft och skapa stora inträdeshinder för nya bolag på marknaden. Det innebär också att mer av beskattningen sker i de länder där konsumtionen sker. Om den principen skulle tillämpas på det internationella skatteområdet skulle det kunna få mycket stora konsekvenser för den svenska bolagsbeskattningen och våra möjliga intäkter, men naturligtvis sedan också för var länder väljer att lägga sin forskning, innovation och produktion.

Anf. 190 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till nästa dagordningspunkt.

Anf. 191 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det handlar om förstärkning av bankunionen. Jag börjar med a-delen, som handlar om bankpaketet.

Ambitionen är att rådet på det här mötet ska godkänna resultatet av den triloförhandling med Europaparlamentet som har skett om förslaget om riskreducerande åtgärder för banksektorn – bankpaketet, som förslaget har kallats när vi har diskuterat det. Senast jag var här med anledning av bankpaketet var inför Ekofinmötet i maj, då rådet antog en allmän inriktning inför de förhandlingar med Europaparlamentet som nu har pågått.

Bankpaketet innehåller övergripande förslag på ändringar av reglerna om kapitalkrav för banker samt ändringar i regelverket för krishantering av banker. Det handlar alltså både om kapitalkrav för att minska risken för kriser och om regelverket för hantering av en kris när den väl sker. De här reglerna ska gälla för hela EU. Bankpaketet är en del av de riskreducerande åtgärder som finns i färdplanen för att fullborda bankunionen.

Ni som var med minns kanske att det inte var så lätt att nå en allmän inriktning i rådet. Det var först vid det tredje försöket som man lyckades komma överens. När vi antog det här i rådet påminde många medlemsstater om vikten av att den balanserade kompromiss som man till sist lyckades nå inte skulle urvattnas i triloggen.

Från svensk sida har vi tyckt att det har varit särskilt viktigt att bevaka de landvinningar som vi gjorde i rådet vad gäller möjligheter för tillsynsmyndigheten att ställa särskilda krav för att kunna ta höjd för olika system- och makrotillsynsrisker som man ser i de enskilda länderna. En annan fråga som vi har haft fokus på är proportionaliteten. Det handlar inte minst om proportionalitet för mindre banker, till exempel sparbanker. De här frågorna har inte varit problematiska under triloggen. Till exempel har proportionalitet varit en fråga som även Europaparlamentet prioriterat. Det som man har kommit överens om i triloggen ligger i linje med de ståndpunkter som vi har haft i rådsförhandlingarna.

Den andra delen, krishanteringsdelen, var det svårt att nå en överenskommelse om i rådet. Inte oväntat har det här varit en komplicerad fråga även i triloggen. Europaparlamentets förslag skilde sig i stora och viktiga delar från rådets allmänna inriktning. Genom hårt arbete från både parlamentets och rådets sida har man nu lyckats närma sig varandra, men

det har varit diskussioner in i det sista. Det handlar inte minst om vilken flexibilitet resolutionsmyndigheten ska ha i att kunna bestämma hur stor del av kravet på nedskrivningsbara skulder som ska kunna avse efterställd skuld. Vi har konsekvent arbetat för att resolutionsmyndigheten ska ha tillräcklig flexibilitet i det här avseendet. Frågan om efterställning har också varit föremål för diskussioner efter det senaste trilogmötet, och en del justeringar kan fortsätta att komma att ske.

Sammanfattningsvis handlar paketet om att minska riskerna för finansiella kriser och riskerna som en kris skulle innebära för skattebetalarna, som jag sa tidigare. Kraven som regelverken innehåller kommer att innebära att alla banker kommer att behöva anpassa sig. Det kan vara förknippat med en del kostnader för bankerna, och det gäller även de statligt ägda bankerna. Å andra sidan kompenseras det av att stabiliteten i det finansiella systemet ökar.

Precis som inför beslutet om allmän inriktning förväntas att paketet i allt väsentligt kommer att leva upp till Sveriges viktigaste krav och uppnå en bra helhet. Regeringen bör därför kunna ställa sig bakom förslaget, men om det sker några väsentliga förändringar bör vi kunna återkomma till nämnden i den delen.

Anf. 192 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till nästa dagordningspunkt.

Anf. 193 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

B-delen är något mer problematisk – insättningsgarantin. Här ska ordförandeskapet informera om hur det har gått i förhandlingarna under hösten vad gäller EDIS.

Sedan 2016 har detta förhandlats i en särskild rådsarbetsgrupp. Där ingår alla medlemsstater, så även om vi i nuläget inte omfattas av förslaget eftersom Sverige inte är med i bankunionen deltar vi ändå i diskussionerna.

Här har förhandlingarna varit låsta. Det beror framför allt på att flera medlemsstater inte vill gå vidare i arbetet med riskdelning inom bankunionen förrän man i rådet har enats om tillräckligt riskreducerande åtgärder beträffande banksektorn. Ingen riskdelning innan vi har haft tillräckligt mycket riskreducering, säger man.

I ett försök att bryta det låsta förhandlingsläget presenterade kommissionen i oktober 2017 ett reviderat förslag som innebär ett stegvist införande av EDIS. Den första delen skulle då inte omfatta riskdelning utan bara ett likviditetsstöd genom lån med återbetalningsskyldighet.

Under hösten har fokus för arbetet i rådsarbetsgruppen legat på att undersöka möjligheten till ett stegvist eller partiellt införande av EDIS. Men inte heller här har det funnits någon samsyn mellan medlemsländerna om ett sådant stegvist införande är att föredra och i så fall vilken modell det skulle vara mest lämpligt att göra det i.

På eurotoppmötet i juni uppdrogs åt eurogruppen att börja arbeta med färdplanen för att kunna inleda politiska förhandlingar i ett försök att bryta låsningarna som finns på teknisk nivå.

Frågan om färdplanen har, som jag nyss nämnde, varit föremål för diskussion i eurogruppen – senast nu i november.

Rapporten är i första hand ordförandeskapets egen beskrivning av förhandlingsläget, men regeringen anser att den återspeglar diskussionen på ett bra sätt. Vi kan därför ställa oss bakom rapporten.

2018/19:12
30 november

Anf. 194 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Finns det något att säga om dagordningspunkten Övriga frågor?

Anf. 195 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Nej.

Anf. 196 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 7.

Anf. 197 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är fråga om den europeiska planeringsterminen. Här ska Ekofin ha en första diskussion om terminen 2019. Den 21 november publicerade kommissionen tillväxtöversikten, den årliga förvarningsrapporten och kommissionens förslag till rekommendationer till euroområdet. Dessa dokument innebär sammantaget startskottet för årets termin.

Om jag förstår det rätt var arbetsmarknadsministern nyss här för att samråda inför Epsco om de sysselsättningspolitiska delarna i terminen.

Jag börjar med tillväxtöversikten. Där föreslår kommissionen fortsatt fokus på att genomföra investeringar av hög kvalitet, att man fortsätter med strukturreformer och att man bedriver en ansvarsfull finanspolitik.

Det här är prioriteringar som regeringen menar är relevanta och kan bidra till att stärka Europas ekonomier. Vi kan därför på ett övergripande plan ställa oss bakom dem. Men regeringen betonar att det är viktigt att medlemsstaternas befogenheter och kompetens som berör den ekonomiska politiken – inklusive skatteområdet, sysselsättningspolitiken och de sociala frågorna – även fortsättningsvis respekteras.

När det gäller den årliga förvarningsrapporten är Sverige precis som tidigare år ett av 13 medlemsländer som blir föremål för så kallad djupgranskning av makroekonomiska obalanser. Kommissionens bedömning är att det finns risker med hög skuldsättning bland hushållen i Sverige. Regeringen välkomnar förvarningsrapporten och de kommande djupgranskningarna.

Den tredje delen är kommissionens förslag till rekommendationer till euroområdet. Där uppmanas euroländerna att återuppbygga finanspolitiska buffertar, förbättra företagsklimatet och genomföra reformer för att öka produktiviteten. Dessa rekommendationer riktar sig till euroländerna, och den text som slutligen antas kommer att gälla bara för dem. Detta är alltså en fråga som bara gäller euroländerna.

Anf. 198 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 8.

Anf. 199 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det handlar om nödlidande lån. Här handlar det om att följa upp den handlingsplan för nödlidande lån som Ekofin antog i juli 2017.

Andelen nödlidande lån i den europeiska banksektorn som helhet är på väg nedåt efter den ekonomiska krisen. Men i vissa medlemsstater som drabbades särskilt hårt under krisen går det långsamt för bankerna att komma till rätta med de nödlidande lånen. Banker som tyngs av stor andel nödlidande lån riskerar att bli det man kallar zombiebanker, det vill säga banker som inte längre har den finansiella styrkan att fortsätta ge nya krediter till hushåll och företag. Det var ett problem i Japan på 90-talet men även i USA på 80-talet.

Att skapa förutsättningar för bankerna att rensa upp i sina balansräkningar – bland annat genom att sälja nödlidande lån till särskilda tillgångsförvaltningsbolag, det man kallar bad banks – är en viktig del i hanteringen av krisande banker. Det var till exempel en del av den svenska hanteringen av bankkrisen på 90-talet.

Sverige har nu en av de lägsta andelarna nödlidande lån i EU, men det finns som sagt fortsatta problem i vissa andra medlemsstater. Det var mot den bakgrunden som handlingsplanen för att minska andelen sådana här lån togs fram, men det var också för att förebygga uppkomsten av nya nödlidande lån.

Åtgärderna i handlingsplanen ålades framför allt kommissionen och europeiska tillsynsmyndigheterna att utföra. Två centrala åtgärder i handlingsplanen är de lagförslag som kommissionen lade fram i våras.

Ett av förslagen gäller införande av en så kallad backstop i kapitaltäckningsregelverket i syfte att bankerna ska ta höjd för sina förluster tidigare än de gör i dag. Det är någonting som rådet redan har kommit överens om i sin position inför förhandlingarna med Europaparlamentet. Vi tycker att det är positivt att man har kommit framåt i frågan eftersom det är centralt att kreditinstitut tar höjd för framtida förluster i tid.

Det andra förslaget rör köp och hantering av krediter och anspråkstagande av säkerheter. Det är någonting som syftar till att skapa effektiva tillvägagångssätt för att ta i anspråk säkerheterna och skapa ökad ordning och reda på andrahandsmarknaden.

Regeringen är positiv till att fortsätta arbetet med att stärka det finansiella systemet i unionen, också för att upprätthålla den finansiella stabiliteten. En del i detta är att komma till rätta med problemet med nödlidande lån.

Som lyftes fram i finansutskottet bör fokus i arbetet såklart vara på att förhindra att nya nödlidande lån uppstår eftersom det finns risker med att enbart förlita sig på andrahandsmarknaden.

Anf. 200 JESSIKA ROSWALL (M):

Det här är en viktig fråga som inte är ny. Det finns risker med detta, och det har vi tidigare påtalat. Precis som finansministern säger finns det fortfarande risker för den finansiella stabiliteten även om andelen nödlidande lån i Sverige är låg.

Vi har ansett och tycker fortfarande att detta behöver analyseras vidare. Det är det som tas upp i handlingsplanen. Jag tycker att det är bra att regeringen på Coreper har lyft fram detsamma som vi om att arbeta vidare

med att förebygga uppkomsten av nya nödlidande lån. Det tas upp i bakgrunden, och det tycker jag är bra.

Men jag har en fråga. Vi har tidigare tagit upp frågan om att se till att skyddet för konsumenter är tillräckligt eller gott nog och att det finns med. Jag vill bara fråga om det kommer att tas upp på något vis.

Anf. 201 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Regeringen delar uppfattningen att det är viktigt med konsumentskydd, och konsumentskyddsaspekterna av detta förhandlas i detta skede av justitiedepartementet.

Anf. 202 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Övriga frågor.

Anf. 203 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Utifrån sin senaste prognos har kommissionen i vanlig ordning gjort en ny bedömning av de offentliga finanserna i EU:s medlemsstater. Överlag har de offentliga finanserna förbättrats de senaste åren, men i Rumänien och Ungern har utvecklingen inte gått åt rätt håll. Åtgärder kommer därför att vidtas inom tillväxt- och stabilitetspaktens regelverk.

Rumänien befinner sig i den förebyggande delen av pakten, men underskottet bedöms nu vara på väg att överstiga referensvärdet på 3 procent. I våras rekommenderade kommissionen Rumänien att vidta åtgärder inom det så kallade förfarandet vid betydande avvikelser, men enligt nya bedömningar har det inte gjorts tillräckliga framsteg. Därför rekommenderar kommissionen att rådet ska fastställa att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits samt ge en ny rekommendation till Rumänien för 2019.

Ungern befinner sig också i den förebyggande delen av pakten men har inte anpassat sin finanspolitik till det medelfristiga budgetmålet. I våras fick Ungern en rekommendation om att vidta åtgärder för att upphöra med sin procykliska finanspolitik och återgå till en lämplig anpassning till det medelfristiga budgetmålet. Kommissionen bedömer nu att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits och rekommenderar rådet att ställa sig bakom en ny rekommendation till landet om att vidta åtgärder för att korrigera sin avvikelse år 2019.

Regeringen kan ställa sig bakom bedömningen att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits i Rumänien och Ungern och ställer sig också bakom rekommendationen till dessa länder.

Anf. 204 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Några fler frågor under dagordningspunkt 9?

Anf. 205 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Bakgrunden till detta är en dom som beslutades av EU-domstolen i mars i år. EU-domstolen konstaterade att den mekanism som reglerar

tvistelösning i ett bilateralt investeringsskyddsavtal mellan Slovakien och Nederländerna inte är förenlig med EU-rätten. Kommissionen menar därför att samtliga bilaterala investeringsskyddsavtal mellan EU-länder strider mot unionsrätten och måste avvecklas. Men kommissionen anser att domen ska tolkas bredare än så och att den innebär att även mekanismen för att lösa tvister under energistadgefördraget är ogiltig till följd av domen. Energistadgefördraget är ett multilateralt fördrag som reglerar tvister mellan investerare och stater på energiområdet. Detta är något som inte nämns i den aktuella domen.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 206 JENS HOLM (V):

Först vill jag välkomma att den här punkten lyfts upp och den tidigare domen som meddelats. Vi från Vänsterpartiet tycker att det är rent ut sagt absurt att bolag kan stämma stater i separata investertribunaler, så vi tycker att det är bra att Sverige lyfter upp den här frågan.

Men vi tycker också att energiavtalet borde ingå i detta. Vi förstår att det har att göra med Vattenfalls stämning av den tyska staten, men det tycker vi är en stämning som får hanteras inom det tyska domstolsväsendet och inte i någon investertribunal på andra sidan Atlanten. Vi vill att också det internationella energistadgefördraget ska ingå i det här, och det tycker vi ska vara den svenska positionen.

Anf. 207 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag vill tacka för föredragningen.

Finns det fler avtal eller liknande som påverkar svenska verksamheter, företag eller landet Sverige i energidelen än Tyskland och Vattenfall, som Jens Holm nämnde?

Anf. 208 ORDFÖRANDEN:

Jag antar att Eskil Erlandssons fråga gäller om vi vet det nu. Det kan alltid inträffa saker framöver.

Anf. 209 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det enda pågående är Vattenfall. Men vi vet inte om det i framtiden skulle kunna handla om andra investeringar också. Men just nu är det Vattenfall och Tyskland.

Anf. 210 JENS HOLM (V):

Då anmäler vi en avvikande mening. Vi tycker att Sverige borde vara berett att ta bort investerarklausulen även ur det internationella energifördraget.

Anf. 211 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi tackar statsrådet för i dag.

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi den 8 juni 2018**
**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 4 december 2018**

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar statsrådet Peter Eriksson med medarbetare till EU-nämnden.

Vi börjar med återrapporten. Finns det något att säga utöver det skriftliga material som vi har fått utskickat?

Anf. 212 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

På det senaste mötet antog vi en allmän riktlinje om cybersäkerhetsförordningen och fick en lägesrapport om e-dataskyddsförordningen. En bred majoritet av medlemsstaterna ansåg att förhandlingarna om e-dataskyddsförordningen inte var tillräckligt mogna för att vi skulle nå en allmän inriktning i närtid. Samtidigt refererade ett antal medlemsstater – till exempel Holland, Tyskland, Luxemburg och Estland – till behovet av skyndsamma framsteg.

Kommissionen uttryckte förhoppningar om att trepartssamtal med parlamentet skulle kunna inledas kort efter sommaren.

Fullbordsrundan om direktivet om vidareutnyttjande av information från offentliga sektorn, PSI, som också är en övrig fråga på kommande möte, präglades av mycket positiva kommentarer från samtliga medlemsstater.

Under övriga frågor informerade ordföranden och kommissionen om den uppgörelse med Europaparlamentet som nåtts i förhandlingarna om den europeiska kommunikationslagen.

Slutligen informerade det inkommande ordförandeskapet, Österrike, om sina prioriteringar inom det digitala området.

Anf. 213 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det.

Vi går in på punkt 16 på rådsdagordningen.

Anf. 214 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Den 4 december ska vi ha ett telekommöte med tre punkter plus ett antal övriga frågor på dagordningen. Det är bara en punkt, den första om ett digitalt Europa, som är ett rent beslutsärende.

Den punkten handlar om ett förordningsförslag om att inrätta programmet för ett digitalt Europa för perioden 2021–2027. Programmet är en del i kommissionens förslag för den fleråriga budgeten för perioden. Syftet är att stödja den digitala omvandlingen av ekonomi och samhälle i Europa och se till att europeiska medborgare och företag kan dra nytta av digitaliseringens fördelar.

Det här är uppe för första gången i EU-nämnden. Förhandlingarna har pågått med hög ambitionsnivå under hösten och har letts av det österrikiska ordförandeskapet.

Beslutspunkten avser antagande av en partiell allmän inriktning inför trepartssamtalet med Europaparlamentet under våren 2019. Det betyder att beslutet handlar om inriktningen och orden medan själva siffrorna, fördelningen av pengar och sådant, väntar till den allmänna förhandlingen om den generella budgeten.

Sverige har varit en av de mer aktiva medlemsstaterna i förhandlingarna. Vi har tillsammans med likasinnade påverkat inriktningen åt ett håll som innebär mer inflytande för medlemsstater i processerna för arbetsprogram samt till etableringen av så kallade digitala innovationshubbar. Dessa kommer att ha en central roll i programmets genomförande.

Frågor om nivåer och fördelning av medel inom programmet på fem specifika mål har inte alls varit uppe till diskussion i arbetsgruppen för telekom. De hanteras senare, i förhandlingarna om långtidsbudgeten. Detta ingår därför inte i den partiella allmänna inriktningen.

Regeringen stöder, mot den bakgrunden, ordförandeskapets förslag till partiell allmän inriktning.

Anf. 215 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare på rådsdagordningen.

Anf. 216 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Då handlar det om ett europeiskt kompetenscentrum för cybersäkerhet. Förslaget till förordning om inrättande av ett europeiskt kompetenscentrum för cybersäkerhet presenterades i september. Förhandlingar har inletts på arbetsgruppsnivå. Frågan kommer närmast att behandlas på telekområdet den 4 december.

Cybersäkerheten spänner över flera samhällssektorer och vetenskapliga discipliner. Förslaget sätter fokus på starkare samverkan mellan medlemsstaterna, näringslivet, forskarsamhället och kommissionen genom satsningar på utbildning, forskning och innovation. Kommissionen bedömer dock att insatserna inom forskarsamhället och näringslivet är splittrade och att det saknas inriktning och gemensamma mål.

Centrumet ska på olika sätt bidra till ökad forskning och utveckling inom cybersäkerheten i unionen genom att dels ge finansiella bidrag till forskning om cybersäkerhet, dels stärka utveckling av teknik med dubbla användningsområden, både civila och militära.

I förhandlingen om förslaget som pågått sedan september har Sverige lämnat en granskningsreservation eftersom det är ett omfattande, komplicerat och dyrt förslag.

Vid rådsmötet kommer en lägesrapport om den pågående förhandlingen att presenteras. Men inga beslut förväntas tas.

Anf. 217 ORDFÖRANDEN:

Det är en informationspunkt. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 18.

Anf. 218 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Nästa punkt, den tredje på dagordningen, handlar om e-dataskyddsdirektivet. Det är ett förordningsförslag om respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter i elektronisk kommunikation. Som jag berättade inför TTE-rådsmötena 2017 samt den 8 juni 2018 är syftet med förslaget att ersätta och förnya de nuvarande reglerna i det så kallade e-dataskyddsdirektivet. Syftet med förslagen är också att skapa nya möjligheter att bearbeta kommunikationsdata och stärka förtroende och säkerhet på den digitala inre marknaden.

Dagordningspunkten utgörs denna gång dels av en presentation av det innevarande ordförandeskapets lägesrapport, dels av en policydebatt om två frågor.

Regeringen avser att notera lägesrapporten.

Ordförandeskapet har presenterat två frågor som grund för diskussionen. De ska ha kommit ledamöterna tillhanda. I förhållande till dessa frågor anser regeringen för det första att rådets arbete har utvecklat texten i en bra riktning både vad gäller att uppnå en hög nivå av skyddet för personlig integritet och samtidigt underlätta affärsmöjligheter i den digitala eran.

För det andra menar regeringen att en av de viktigaste frågorna att lösa innan rådet kan förhandla med parlamentet är artikel 6, det vill säga på vilka grunder och villkor operatörerna ska få behandla data. Här menar regeringen att Sverige bör fortsätta att motverka olika typer av generalklausuler som på ett mindre förutsebart sätt kan försvaga sekretessen i kommunikationen.

En annan viktig fråga att lösa är förordningens tillämpningsområde avseende nationell säkerhet och försvar. Som jag redovisade inför förra rådsmötet i juni ställer sig regeringen bakom en inriktning som innebär att nationell säkerhet och försvar inte ska omfattas av förordningens tillämpningsområde.

Anf. 219 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då är vi på Övriga frågor. Finns det något att säga där, statsrådet?

Anf. 220 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Det är en rad övriga frågor. Jag svarar gärna på frågor från nämnden, om ni är intresserade av något speciellt. Annars lämnar vi väl det.

Anf. 221 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi så mycket för i dag och önskar trevlig helg.

Anf. 222 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Detsamma!

§ 9 Transport, telekommunikation och energi

Statsrådet Tomas Eneroth

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 7 juni 2018

Återrapport från informellt ministermöte den 29–30 oktober 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi den 3 december 2018

Anf. 223 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar statsrådet Tomas Eneroth med medarbetare till EU-nämnden.

Vi börjar med återrapporterna. Finns det något att säga om de möten som har ägt rum sedan sist?

Anf. 224 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Jag antar att ni har läst sammanfattningen. Jag har inget särskilt att tillägga till de återrapporter som finns där. Jag nöjer mig alltså där, om ni inte har några frågor.

Anf. 225 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för det.

Vi går in på rådsdagordningen och börjar med punkt 3.

Anf. 226 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Jag vet att ni har haft en diger dag. Det är också en diger dagordning när det gäller transportområdet och mobilitetspaketet. Det hänger samman med att det österrikiska ordförandeskapet under hösten har lett förhandlingar om ett antal förslag. Vi brukar sammanfatta det med begreppet mobilitetspaketet.

Som ni vet innehöll mobilitetspaketet även rättsakten Eurovinjettdirektivet. Den hade vi en diskussion om här i EU-nämnden för ett drygt halvår sedan. Men det österrikiska ordförandeskapet har valt att inte behandla den under sitt ordförandeskap. Den har vi alltså inte kunnat påverka.

Förslagen som nu ska behandlas innehåller ändringar i bestämmelser om tillträde till yrket men också tillträde till marknaden. Bland annat föreslås åtgärder mot brevlådeföretag och ändrade regler för tillfälliga inrikestransporter, så kallade cabotagetransporter.

Förslagen berör också förarnas sociala villkor. Det gäller förordningarna om kör- och vilotidsregler, färdskrivare, direktivet om kontroller av kör- och vilotidsregler samt specialregler för utstationering av förare, lex specialis.

Det österrikiska ordförandeskapet har prioriterat det första mobilitetspaketet och siktar på att nå en allmän inriktning vid TTE-rådet i december. Medlemsstaterna har varit mycket delade i de centrala frågorna. Men under hösten har det gjorts viktiga framsteg. En bidragande orsak har varit att det österrikiska ordförandeskapet har lyckats fylla rollen som opartisk ordförande och har på det sättet hittat gångbara kompromisser.

Det finns dock några utestående frågor där medlemsstaterna fortfarande är oeniga. Ordförandeskapet är ändå fast beslutet att rådet ska lyckas nå en allmän inriktning nu i december.

Av de frågor som är olösta anser regeringen att några är särskilt viktiga:

- att både cabotage- och inrikesvägdelen av kombinerade transporter i realiteten ska vara av tillfällig natur
- att en förändrad beräkningsperiod för kör- och vilotidsregler inte får äventyra trafiksäkerheten
- att föraren återkommande ska ges möjlighet att återvända hem och därmed inte tillbringa sin ordinarie veckovila på 45 timmar i fordonet
- att utländska förare vid utstationering så långt som möjligt ska likabehandlas med inhemsk arbetskraft, med respekt för den fria rörligheten
- att anmälan sker till behörig myndighet i värdmedlemskapet innan utstationeringsperioden påbörjas, och att innehållet i anmälan ska kunna delges arbetsmarknadens parter.

Ska vi komma till rätta med de problem som finns med dagens regler och verkligen skapa ändrade förutsättningar för den svenska transportnäringen men också för arbetstagarna är det nu vi har möjligheten att göra någonting. Därför kommer jag aktivt att arbeta, och driva dessa frågor vid förhandlingarna, för att vi ska få en väl fungerande inre marknad men också en sund och likvärdig konkurrens med goda arbetsvillkor och en god arbetsmiljö för arbetstagarna.

Jag bör framhålla att det rör sig om ett paket med flera delar. Vi kan troligen behöva ta hänsyn till effekten av paketet som helhet, vilket kan medföra att vi faktiskt inte når ända fram i alla frågor.

Anf. 227 JESSIKA ROSWALL (M):

Det är viktigt att vi har ordning och reda, att vi ser till att det inte är en osund konkurrens och att vi har en fungerande inre marknad. Det lyftes ju också fram. Det är grunduppfattningen.

Då är frågan lite grann om man kommer till rätta med problemet med dessa förslag. Jag har några frågor, framför allt om det kompromissförslag som vi fick i går kväll som gäller lex specialis i fråga om utstationerade. Om jag har förstått det hela rätt kommer bilaterala transporter från en medlemsstat till en annan att undantas i vissa fall. Dessutom kommer så kallade crossroads att undantas. Man utgår från landet där man har sitt säte. Man har en destination, och så får man göra två stopp. De två stoppen måste ske i samma medlemsstat på båda vägarna, så att säga.

Då är en allmän fråga: Hur har man resonerat när man kommit fram till detta kompromissförslag? Det vi annars ofta lyfter fram är klimat- och hållbarhetsskäl, och det är såklart viktigt att man maximerar och optimerar alla transporter. Då kan jag inte riktigt se hur detta stämmer överens med det.

Den ena frågan är alltså: Hur har man resonerat när man har kommit fram till detta förslag? Den andra frågan är: Hur resonerar man om hållbarheten?

Sedan framgår det inte av ståndpunkten i dag och inte heller av det som redovisades muntligt i dag hur regeringen kommer att ställa sig i just den frågan. Finns det andra delar i kompromissförslaget som vi behöver känna till?

Det som sas var att det är ett helt paket – det förstår jag också. Och man måste på något vis komma till ett avslut. Men jag har dessa frågor, och jag skulle gärna vilja höra ett utvecklat resonemang om dem.

Anf. 228 JENS HOLM (V):

Med en avreglering kommer också höga krav på kontroll för att vi ska kunna se till att vi inte får social dumpning. Det har vi tyvärr i dag i Europa.

Vi i Vänsterpartiet tycker att dessa ändringar är konkreta steg i rätt riktning. Men vi är fortfarande oroliga för implementeringen av detta. Därför är det extremt viktigt att de nya bestämmelserna kommer att efterföljas och att medlemsstaterna verkligen ser till att de bygger upp dessa kontrollmöjligheter.

Jag skulle vilja höra en kommentar om det. I vilken utsträckning är Sverige redo att ha kontroller så att vi verkligen kan se till att vi inte får en fortsatt snedvriden konkurrens, social dumpning etcetera?

Sedan skulle jag vilja veta i vilken utsträckning ministern har haft kontakt med fackföreningsrörelsen Transport, här i Sverige, och dess europeiska motsvarighet. Tycker de att detta är ett tillräckligt bra förslag?

Anf. 229 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Tack för bra frågor! Jag börjar med Jessika Roswall. Det är speciellt diskussionen om internationella transporter. I ett läge när man har en transport från punkt A till punkt B tror jag att de flesta inser att det går att göra ett undantag från utstationering. Men diskussionen om cross trade komplicerar frågan. Det är precis som du säger: Det innebär att man ökar möjligheten att ha högre fyllnadsgrad, och ur klimatsynpunkt finns det fördelar. Men cross trade kan samtidigt likna cabotage trafik.

Från svensk sida har vi varit angelägna om – det är den position som vi också har förankrat i trafikutskottet – att fokusera på att just cabotage trafik och vägdelen av kombinerade transporter ska omfattas av utstationeringsreglerna. Det är det som för Sveriges del har haft den största påverkan.

Sedan är det en pågående diskussion mellan olika medlemsländer om hur långt vi kan gå i regleringen av internationella transporter. Den svenska utgångspunkten är att det ska vara så få undantag som möjligt, det vill säga så få cross trades som möjligt. Men ska vi nå en överenskommelse måste vi ha en beredskap för att göra förflyttningar.

Sedan gäller det Jens Holms frågor. Vi har naturligtvis haft överläggningar med fackföreningsrörelsen, precis som med transportbranschen. Jag tror att alla gör bedömningen att det kan finnas skäl att önska än mer, och vi är ännu inte färdiga med det slutgiltiga förslaget. Jag skulle tro att förhandlingarna pågår ända till sent på natten den 3 december. Men allt är ändå i väsentlig utsträckning mycket bättre än det vi tidigare har haft på bordet. Detta gör att vi får bättre kontrollmöjligheter. Vi får bättre reglering. Vi får tydligare regler och tydligare ansvar för medlemsstaterna.

När det gäller kontroller ska vi komma ihåg att implementeringen av

takografer, smarta färdskrivare, innebär en kraftigt utökad möjlighet till kontroller. Det fråntar inte medlemsstaterna deras ansvar för att ha nationella kontroller. Trafikutskottets ledamöter och säkert de flesta i EU-nämnden känner väl till att vi i Sverige kraftigt har ökat kontrollen under senare år. Det handlar om satsningar på cabotagekontroller inom polisen, om klampning, om sanktionsmöjligheter och om beställansvar. Varje medlemsland har alltså också ansvar för att säkerställa att vi har bra kontroller. Men det som förhandlas här innebär utökade kontrollmöjligheter, inte minst i form av den tekniska övervakning som smarta färdskrivare kan innebära.

Anf. 230 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redogörelsen! Jag har en känsla av att Jessika inte fick svar på frågan. Jag delar Jessikas oro när det gäller cross trade.

Som statsrådet nämner har vi tillämpat en del lagar och förordningar på hemmaplan för att försvåra fusket när det gäller cabotage. Vi har exempelvis förstärkt klampning. Dessutom har vi infört sanktionsavgift och så vidare för att komma till rätta med den osunda konkurrensen och fusket inom branschen.

Det nya förslag som nu diskuteras gäller en transport mellan två platser. Låt oss säga att man ska köra från A till C. På den sträckan får man stanna i två länder, kan man säga, mellan de två platserna. Det är ett väldigt begränsande förslag. Det blir mindre effektiva transporter genom att man inte får ha fler åtaganden under resvägen – under både ditvägen och hemvägen. Då blir det inte så miljövänliga transporter heller, utan då kommer man eventuellt att åka helt tom. Man är begränsad till att stanna just i de länder där man får stanna, dit man kör transporten.

Anser inte statsrådet att detta är begränsande och egentligen ett ineffektivt system?

Anf. 231 JESSIKA ROSWALL (M):

Vad bra att Robert Halef ställde en kompletterande fråga! Det jag är lite tveksam till är själva ståndpunkten, hur öppet mandat regeringen ska få.

Det som sägs är att regeringen vill ha så få undantag som möjligt. Jag begriper det, men det finns ändå förslag på undantag i kompromissförslaget. Då tycker jag att det saknas en del analys om det kompromissförslaget, och det finns säkert andra kompromissförslag på bordet. Hur ska regeringen förhålla sig till det? Kommer man att acceptera detta, eller kommer man att kunna acceptera något annat? Jag tycker fortfarande att detta dessutom är ett ganska dåligt förslag. Ska man ha undantag tycker jag att de ska vara genomarbetade. Det ska finnas en konsekvensanalys, så att säga.

Jag är alltså lite tveksam till hur öppet mandatet ska vara just på denna punkt.

Anf. 232 JIMMY STÅHL (SD):

Jag är ganska nöjd med det arbete som bedrivs, hur man arbetar för att få en sjystare marknad. Ministern säger att man håller på att utbilda ytterligare 400 poliser för att göra kontroller, vilket också är ett bra steg.

Däremot hade vi en fråga i trafikutskottet. Vissa EU-länder utfärdar enorma mängder förtillstånd för människor utanför EU-länder, till exempel filippinier. Polen, till exempel, hade utfärdat runt 65 000 tillstånd för filippinska förare.

Jag vill bara höra lite om hur statsrådet har tänkt att ta med sig detta till mötet.

Anf. 233 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Först gäller det Robert Halefs och Jessika Roswalls frågor. Ju fler cross trades vi har, desto mer oreglerad blir trafiken. Då närmar det sig den ordning vi faktiskt har i dag, där det bedrivs cabotagetrafik som inte är av tillfällig natur. Det är det vi vill undvika. Därför är det viktigt att ha så få undantag som möjligt när det gäller internationella transporter.

Frågan är hur detta sedan landar i en förhandlingsdiskussion. Här finns naturligtvis olika balanser mellan olika medlemsstater inom EU – det är ingen tvekan om det. Men för svensk del har utgångspunkten varit att få så få undantag som möjligt. Det måste vara utgångspunkten. Effekten annars är naturligtvis att vi får svårigheter att kontrollera trafiken inrikes. Vi får dessutom svårigheter att kontrollera huruvida det sker en utstationering eller inte.

Vår utgångspunkt har varit att fokusera på det som kanske för svensk del har varit det viktigaste. Där ser vi nu ut att kunna få gehör. Det gäller alltså cabotagetrafiken, att den ska vara av tillfällig natur och omfattas av utstationering, och att vägdelen av kombinerade transporter också ska omfattas av utstationering. Det innebär i så fall att vi får väsentligt bättre kontrollmöjligheter än tidigare.

Här har vi ett bra samarbete med det som heter Road Alliance, det vill säga ett stort antal medlemsstater, däribland Tyskland och Frankrike. Det är inom ramen för denna allians som vi samordnat dessa positioner.

Det finns naturligtvis medlemsstater som har olika intressen. Situationen inte minst i Beneluxländerna är lite speciell. Det måste man förstå i sammanhanget. Men på detta sätt har vi skapat, som vi tror, maximal möjlighet för kontroll. Sedan får det bli en avvägning. Hur långt kan vi gå för att nå en överenskommelse? Regeringens uppfattning är att frånvaron av en överenskommelse innebär att vi inte har en reglering av den ganska omfattande cabotagetrafik vi i dag kan se. Den blir då oreglerad.

Den andra delen gäller Jimmy Ståhls fråga. Det vi kan ta ansvar för här är att varje medlemsland fullföljer sina kontrollinsatser. Jag har inte kännedom om utfärdande av intyg från polsk sida för filippinska förare. Det känner jag inte till. Däremot har vi i Sverige valt att numera ha klampningsmöjligheter ända upp till 36 timmar, sanktionsavgifter i stället för böter, som vi hade tidigare, samt beställansvar och utökade poliskontroller. Det är klart att vi förutsätter att även andra medlemsländer tar sitt ansvar. Vi ser att andra medlemsländer också ökar sitt ansvar för de kontroller som behövs.

Detta tillsammans med det vi gemensamt beslutar om i form av smarta färdskrivare som implementeras stegvis, först för nya fordon och sedan för hela övriga fordonsflottan, ger bättre möjligheter än någonsin tidigare att kontrollera när ett fordon närmar sig den svenska gränsen och sedan när det passerar den svenska gränsen genom det anmälningsförfarande vi har.

I den delen känner jag mig trygg i att vi kraftigt ökar kontrollmöjligheterna i relation till det regelverk vi har i dag.

EU-nämnden är ju van vid denna typ av diskussioner. Det är naturligtvis alltid svårt när det är en förhandling. Vi har ännu inte den slutgiltiga texten. Den kommer vi att ha ungefär vid förhandlingstillfället. Men om vi skulle nå en överenskommelse, så som den nu skissas, är det i sig en stor framgång i relation till de stora brister som fanns tidigare.

Vi hade en ambition om att redan under det förra ordförandeskapet, det bulgariska, nå en överenskommelse. Bulgarien visade under sin ordförandetid dock inte särskilt stort intresse för att nå en överenskommelse, och det blev dessvärre ingen.

Det österrikiska ordförandeskapet har ihop med kommission däremot gjort stora ansträngningar. Inte minst Sverige har inom ramen för Road Alliance försökt hitta lösningar som gör att vi nu får ett regelverk på plats med kontrollmöjligheter, utstationering och tydliga regler för cooling-off-period.

Min bedömning är att detta ger oss möjlighet att värna både svensk transportnäring och arbetstagarernas rättigheter och dessutom få en modell som fungerar för hela Europa.

Anf. 234 JESSIKA ROSWALL (M):

Då måste jag kanske formulera om mig. Möjligen får ordföranden rätta mig det blir fel.

Moderaterna är inte emot hela förslaget. Däremot har vi en annan uppfattning vad gäller just denna del och det kompromissförslag som jag har lyft upp. Jag tror att det är punkt 2 i detta förslag, och det finns på s. 17.

Jag formulerar min fråga utifrån det jag inledde med. Vi vill motverka osund konkurrens och ha en fungerande inre marknad. Vi vill även att det ska vara tillfredsställande vad gäller hållbara transporter.

Jag är inte säker på att detta förslag leder till detta eftersom det inte är analyserat. Vi har inte sett vad det kommer att landa i. I detta perspektiv vill jag i detta läge säga att Moderaterna har en avvikande mening i denna punkt – om det går, vill säga.

Gjorde jag mig förstådd? Var det begripligt?

Anf. 235 ORDFÖRANDEN:

Det beror lite på hur du ser på det hela. Vi noterar såklart att ni har en annan uppfattning i detta. Men betyder det att den väger tyngre än annat? Förstår du min fråga?

Anf. 236 JESSIKA ROSWALL (M):

Jag undrade om man kan säga ja till en viss del. Vi är inte emot hela kompromissförslaget, men vi tycker annorlunda på just denna punkt.

I kompromissförslaget finns cross trade-problematiken, som jag inte tycker är tillräckligt analyserad. Jag kan heller inte instämma i vad regeringen säger om att det bara ska bli ett minskat antal undantag.

Vi tycker att undantag behövs, men hur undantag ska formuleras vet vi inte i dag. Det finns ju heller inget annat förslag på bordet.

Anf. 237 ORDFÖRANDEN:

Okej. Innan statsrådet får svara ska jag låta ytterligare några talare säga sitt om detta.

Anf. 238 BARBRO WESTERHOLM (L):

Jag har lyssnat noga på vad som sagts. Liberalerna är attraherade av att följa Moderaternas linje.

Anf. 239 ROBERT HALEF (KD):

Jag vill säga några ord så att statsrådet kan besvara min fråga samtidigt.

Låt oss tänka oss att någon vid en transport från Spanien till Sverige väljer att stanna i Tyskland och Danmark. Efter att transporten är klar lämnar man Sverige vid avresan. På hemvägen till Spanien stannar man antingen i Danmark eller Tyskland, och om man inte har någon transport den vägen får man åka tomhänt. Väljer man att på hemvägen göra en transport från Sverige till Belgien och Holland för att sedan åka vidare till Spanien så får man inte göra det.

Förslaget är på så sätt väldigt begränsande. Jag delar ministerns beskrivning av den inre marknaden om att vi ska ha fungerande transporter och att vi måste komma till rätta med det fusk som finns vad gäller till exempel cabotage. Men förslaget är oerhört begränsande och kostsamt för många företag som är beroende av vägtransporter.

Anf. 240 ORDFÖRANDEN:

Innan jag lämnar ordet till statsrådet vill jag för ordnings skull bara fråga Barbro Westerholm om hon fick framföra sin synpunkt.

Anf. 241 BARBRO WESTERHOLM (L):

Ja.

Anf. 242 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Kanske rör det sig om en missuppfattning, men låt mig först klargöra det Robert Halef hade ett påpekande om.

Det är ingen som förbjuder att man tar en annan transport. Det handlar bara om i vilken utsträckning det i så fall ska omfattas av utstationeringsreglerna.

Möjligheten finns alltid. Vi förbjuder ingen att återvända och då ta vägen genom andra medlemsländer. Det handlar bara om huruvida man ska räknas som utstationerad eller inte.

Utgångspunkten har varit att varje cross trade innebär ett avsteg från det som annars är en internationell transport. Då gäller det att ha så få som möjligt. Om man gör avsteg ska det i så fall ske i samma medlemsländer som man passerade på hitresan.

Det är alltså ingenting som förbjuder detta, men det handlar om huruvida man ska omfattas av utstationering. Bakgrunden är som sagt för att vi vill ha en ökad kontroll.

Vi måste vara medvetna om en sak, och det gäller framför allt Jessika Roswalls resonemang. Just nu har vi en allmän inriktning, och förhandlingarna fortsätter. Jag tar gärna med detta som ett medskick i diskussionen, men i det samarbete vi har i Road Alliance har Sveriges position

varit känd. Vi har velat ha så få undantag som möjligt för att kunna göra kontroller.

Vi ska inte behöva hamna i ett läge där kontrollmöjligheterna av transportsektorn i Sverige minskar. Det måste förstås ske med respekt för att av klimatskäl kunna ha hög fyllnadsgrad och liknande. Men att hamna i ett läge där vi inte har en gemensam uppfattning om att öka kontrollmöjligheterna tror jag kan bli ett bekymmer för den svenska positionen.

Det ska vara så få cross trades som möjligt, och därigenom ökade kontrollmöjligheter. Detta har varit utgångspunkten i den förankring som vi har fått tidigare.

Men jag kan naturligtvis ta med detta i medskicket, om det skulle ske en förflyttning i slutskedet. Det har jag inga bekymmer med, bara vi håller oss inom ramen för de överenskommelser som vi har och den diskussion som finns inom Road Alliance. Jag tror att det är viktigt för att slutligen kunna nå en överenskommelse.

Börjar detta spricka upp kan vi få bekymmer i slutförhandlingarna.

Anf. 243 JESSIKA ROSWALL (M):

Jag står fast vid det jag nyss sa. Visserligen kan man alltid återkomma, men nu handlar det ändå om ett beslut om en allmän inriktning så det kan vara svårt. Det är nu man ska säga något om man har invändningar. Det är därför jag säger detta i dag.

Anf. 244 BARBRO WESTERHOLM (L):

Liberalerna hakar på.

Anf. 245 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Då måste jag ställa en fråga, så att jag inte tolkar er fel. Avser ni att denna avvikande mening, eller hur man formulerar det, ska innebära att Sverige ger ett utrymme för försämrade kontrollmöjligheter? Det vore en ny svensk position.

Jag behöver veta vad som avses. Detta skulle nämligen innebära försämrade kontrollmöjligheter. Vi har ju från svensk sida sagt att vi behöver ordning och reda och få ökade kontrollmöjligheter.

Jag behöver som sagt veta vad som avses, för jag blev lite förvånad av detta.

Anf. 246 JESSIKA ROSWALL (M):

Nej, jag har inte varit inne på kontrollmöjligheterna.

Det jag sa handlade om det kompromissförslag som vi fick i går kväll. Det består av flera sidor och har en punkt 2, som handlar om undantag. Om detta har jag nu ställt en massa frågor som jag inte riktigt tycker att jag har fått svar på. Det gäller hur man har resonerat och hur regeringen resonerar kring argumenten för detta och om det finns andra alternativ. Det handlar alltså inte om kontrollmöjligheter utan om vilka undantag som ska göras för utstationeringen. Det är om detta som gör mig tveksam.

Anf. 247 ORDFÖRANDEN:

Låt mig bara fråga vilket dokument som avses. Står det något på framsidan så att vi andra kan läsa under rätt punkt? Jag föreslår att vi ajournerar för att reda ut detta.

Ajournering

EU-nämnden beslutade kl. 12.55 på förslag av ordföranden att ajournera samrådet.

Återupptaget samråd

Samrådet återupptogs kl. 13.00.

Anf. 248 ORDFÖRANDEN:

Vi återupptar mötet, och jag hoppas att statsrådet vill säga någonting.

Anf. 249 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ja, ibland är det bättre att man träffas, pratas vid och resonerar. Jag tror att vi har hittat en överenskommelse om vi gör tillägget i den svenska positionen där vi konstaterar att vi också ska tillgodose kraven på hållbarhet och effektiva transporter.

Vi gör det i den svenska ståndpunkten på den femte raden. När vi har formuleringen klar här ska jag strax läsa upp den för er.

På s. 2 ser ni i mitten på sidan ett förslag till svensk ståndpunkt. Vi går ned några rader i den svenska ståndpunkten, och i mitten ser ni ett stycke som lyder: ”Utgångspunkten bör i det sammanhanget så långt som möjligt vara att transportföretaget tillhandahåller transporttjänster med sina fordon även i etableringsmedlemsstaten.” Där gör vi tillägget: ”Regeringen avser att verka för att vi inom gemenskapen ska skapa hållbara och effektiva transporter.”

Sedan fortsätter meningen: ”Regeringen anser vidare att både cabotage och inrikes vägdelar av kombinerade transporter i realiteten ska vara av tillfällig natur.”

Det viktiga i tillägget, om vi ska vara tydliga, är att hållbarhet och effektiva transporter är giltigt och bra. Det tror jag också att vi kan få gehör för. Däremot ska det inte uppfattas som försämrade kontrollmöjligheter. Det har varit vårt huvudsakliga intresse, och jag tror att det är en väldigt bra kompromiss vi har nått fram till här.

Anf. 250 ORDFÖRANDEN:

Jag ser att samtliga runt bordet instämmer i denna synpunkt, och jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 4 på rådsdagordningen.

Anf. 251 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Då går vi in på direktivet om kombinerade transporter, som vi redan tidigare har nämnt. Det ingår i mobilitetspaket 2 men har förhandlats parallellt med marknadspelaren och den sociala spelaren och

mobilitetspaket 1 eftersom det hänger så nära samman. Där har regeringen aktivt verkat för att det ska ske i en samlad förhandling.

Regeringen har framför allt drivit frågan om att en samordning kommer till stånd mellan bestämmelser om cabotage i godsförordningen och bestämmelser om vägdelar av kombinerade transporter i direktivet om kombinerade transporter.

Rent konkret innebär det att utländska åkare inte bör kunna utföra vägdelar av kombinerade transporter i vägmedlemsstat utan några begränsningar. Regeringens målsättning inför beslutet om allmän inriktning är att få till en begränsning av tidsperioden för vägdelar och kombinerade transporter. Återigen vill jag dock påpeka att det rör sig om ett paket med flera delar där vi vid rådmötet kommer att behöva ta ställning till paketet som helhet.

Anf. 252 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till nästa dagordningspunkt.

Anf. 253 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru ordförande! Då kommer vi till ändring av direktiv av förvaltning av vägars säkerhet. Här har det österrikiska ordförandeskapet föreslagit att vi vid TTE-rådet ska besluta om en allmän inriktning för förslaget om ändring av direktivet av förvaltning av vägars säkerhet.

Kommissionen lade fram förslaget i maj 2018 som en del av det tredje mobilitetspaketet. Direktivet ställer krav på väghållare inom TNT-nätverken att systematiskt ta hänsyn till trafiksäkerhet. De olika kraven i direktivet gäller förvaltning av befintliga vägar och vid nybyggnation. Kraven handlar inte om specifika åtgärder utan är snarare en reglering av ett systematiskt arbetssätt.

De föreslagna ändringarna innebär dels att förfarandet vid ökad trafiksäkerhet görs mer proaktivt, dels att tillämpningsområdet vidgas för T-nätverket. Det senare betyder en utökad tillämpning till samtliga motorvägar, vägar som har erhållit bidrag från EU och vägar inom ett så kallat primärt vägnät. Med primärt vägnät menar vi vägar som binder samman större städer och regioner. Detta vägnät ska pekas ut av varje enskilt medlemsland.

Kommissionen motiverar förslaget med att minskningen av antalet omkomna i trafikolyckor inom EU har avstannat och att de föreslagna ändringarna i direktivet skulle bidra till att råda bot på detta. Förfarandena att de nu blir mer proaktiva är någonting som vi från svensk sida har ställt oss bakom. Riksdagen har tagit del av en faktapromemoria och regeringens fördjupade subsidiaritetsbedömning. Riksdagen har dessutom gjort en egen subsidiaritetsprövning som har sänts till kommissionen. Men regeringen har under förhandlingarna verkat för att direktivets tillämpningsområde inte ska utvidgas till att gälla utanför TNT och har motiverat detta utifrån subsidiaritetsprincipen i enlighet med vad riksdagen har bedömt.

Sverige har i förhandlingarna fått genomslag för ett antal frågor kopplade till den ökade proaktiviteten för trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder men också för att den föreslagna utvidgningen av tillämpningsområdet har begränsats. Förhandlingarnas utveckling gör att

regeringen föreslår att Sverige bör acceptera ordförandeskapets förslag om allmän inriktning.

Anf. 254 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.
Vi går vidare till den mest uppmärksammade frågan i mejlboxen.

Anf. 255 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Fru ordförande! Som ansvarig minister för tiden känns detta högtidligt. Skämt åsido – kommissionen antog den 12 september i år ett förslag om att avskaffa de säsongsbaserade tidsomställningarna. Vid ett eventuellt avskaffande av tidsomställningar skulle normaltid gälla året runt. Vilken normaltid en medlemsstat har utgör nationell kompetens.

Behandlingen av förslaget har inte gått så fort som kommissionen hade hoppats på. Ordförandeskapet har därför valt att presentera en lägesrapport. I den framgår att många medlemsstater fortfarande inte har tagit ställning till förslaget eftersom de anser att det behöver göras kompletterande analyser och konsultationer i respektive land. Regeringen avser därför att notera lägesrapporten.

Anf. 256 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.
Vi går vidare till dagordningspunkt 7.

Anf. 257 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförandeskapet har för avsikt att ge en lägesrapport från förhandlingarna om ändringar i tågpassagerarförordningen. Det övergripande syftet med denna förordning är att garantera resenärer vissa rättigheter, till exempel ersättning vid förseningar.

Förordningen har tillämpats under ett antal år, och kommissionen har nu lagt fram förslag till ändringar mot bakgrund av att man har uppmärksammat vissa tillämpningsproblem.

Under hösten 2018 har ordförandeskapet presenterat ett kompromissförslag som har behandlats i rådsarbetsgruppen. Nu återstår emellertid en hel del arbete med de förslag som har lämnats, och lägesrapporten redogör på ett bra sätt för läget i förhandlingarna. Regeringen avser därför att notera lägesrapporten.

Anf. 258 JENS HOLM (V):

Rapporten klubbades nyligen i EU-parlamentet, och jag undrar om den svenska regeringen är nöjd med det som klubbades i EU-parlamentet. Vi från Vänsterpartiet ser detta som stora steg framåt för Europas resenärer och tycker att det är någonting som Sverige borde backa upp.

Anf. 259 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Sverige har tidigare varit angeläget om att vi ska ha bra gemensamma regler och ett starkt konsumentskydd. De måste bara vara tillämpningsbara, och det har varit problemet med de nuvarande reglerna. De har varit svåra att tillämpa. Förhoppningen är att den process som pågår ska innebära att det blir lättare för varje medlemsland att kunna tillämpa

Anf. 260 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under denna informationspunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8.

Anf. 261 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Det gäller STCW-direktivet. Det är också en allmän inriktning, och direktivförslaget innebär ändringar i direktivet om minimikrav på utbildning för sjöfolk och om upphävande av direktivet för ömsesidigt erkännande av certifikat för sjöfolk utfärdade av medlemsstaterna.

Målet är att vi ska förenkla och rationalisera EU:s befintliga regelverk om sjöfolks utbildning och certifiering dels för att se till att EU:s regelverk är anpassade till de internationella reglerna, dels för att modernisera det EU-gemensamma förfarandet för erkännandet av tredjeländer så att vi kan öka dess effektivitet och ändamålsenlighet. Men det handlar också om att öka den rättsliga klarheten när det gäller ömsesidigt erkännande av certifikat för sjöfolk utfärdade av medlemsstaterna.

Regeringen anser att det är viktigt att våra EU-regelverk följer de internationella regelverken i en internationell bransch som sjöfarten och att utbildning för sjöfolk blir alltmer globalt implementerade. Det är också bra att regelverken förtydligar processen när det gäller att erkänna tredjeländer och att kvalitetssäkra dess utbildningar samt att inom EU ömsesidigt erkänna certifikat och behörigheter för sjöfolk utfärdade av medlemsstaterna.

Regeringen anser att förslaget leder till en bättre och tydligare reglering och avser att ställa sig bakom beslut till en allmän inriktning.

Anf. 262 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9.

Anf. 263 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Detta förordningsförslag upphäver direktivet om rapporteringsformaliteter för fartyg som ankommer eller avgår från hamnar i medlemsstaterna.

Varje medlemsstat har sedan 2015 ett nationellt maritimt single window. Det är en kontaktpunkt för myndighetsrapportering som finns vid fartygsanlöp. Nu har det visat sig att det finns en brist på EU-harmonisering av dessa single windows så att de administrativa bördorna i många fall har ökat eftersom systemen inte ser likadana ut mellan medlemsstaterna och ibland till och med inom en medlemsstat.

Syftet med förslaget är att bättre harmonisera de nationella maritima single-windows-system som i dag finns i varje medlemsstat. Det kommer att minska de administrativa bördorna, och det kommer att förenkla för sjöfartsnäringen och de deklaranter som inrapporterar uppgifter till myndigheter vid fartygsanlöp. Själva rapporteringskraven förändras inte; det ligger i annan EU-lagstiftning. Men antalet rapporteringskrav, till

exempel tullrapportering, som ska rapporteras via single window kommer att utökas då det hänvisas till fler rättsakter i förordningens bilaga.

Förenklingen går också ut på att man på EU-nivå tar fram gemensamma gränssnitt för att underlätta rapportering till de nationella myndigheterna via single window. Information ska även delas mellan myndigheter och mellan medlemsstater för att undvika dubbelrapportering. Man ska även på EU-nivå ta fram databaser som underlättar informationsinhämtning och kan bidra till förenkling för sjöfartsnäringen.

Regeringen anser att förslaget kan medföra stora positiva effekter genom minskade administrativa bördor och effektiviseringar genom att enhetligt harmonisera nationella single windows inom EU. Regeringen avser därför att stödja den allmänna inriktningen.

Anf. 264 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt också i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10.

Anf. 265 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Detta handlar om Fonden för ett sammanlänkat Europa, CEF. Punkten avser antagande av en partiell allmän inriktning gällande förslaget till ny förordning för en fond för ett sammanlänkat Europa efter 2021.

Förslaget syftar till att ge stöd så att EU:s politiska mål inom transport-, energi- och digitaliseringssektorerna uppnås genom att möjliggöra eller påskynda investeringar i projekt av gemensamt intresse som gäller de transeuropeiska näten.

Regeringens position är en minskad budgetram. Inom ramen för detta är regeringens övergripande inställning till fonden för ett sammanlänkat Europa positiv. Regeringen anser att fonden för ett sammanlänkat Europa utgör ett viktigt verktyg i arbetet med att skapa en väl fungerande europeisk basinfrastruktur. Framför allt gäller detta transportsektorn.

Regeringen föreslår att Sverige stöder beslutet till allmän inriktning gällande CEF-förordningen.

Anf. 266 JENS HOLM (V):

Det har framgått att en del av pengarna från denna viktiga fond kan gå till militära ändamål och till att anpassa infrastrukturen till sådana ändamål.

Vi har tidigare i EU-nämnden fått information om förslag om inventering av hela den europeiska infrastrukturen och hur den ska kunna anpassas till militära mobiliseringar över gränserna. Jag ser en stor risk med att man öppnar för att pengar ska kunna gå till militär anpassning av infrastrukturen: Det kan bli ett stort slukhål som slukar mycket av de viktiga summor som borde gå till miljö- och klimatanpassning och till att binda ihop transportnät – helt enkelt till att binda ihop Europas folk.

Jag skulle därför vilja fråga ministern om han inte anser att det är emot hela intentionen med fonden för ett sammanlänkat Europa att pengar ska kunna användas till militära ändamål. Och har ministern gjort en uppskattning av eller ställt frågor om hur mycket pengar det kan handla om?

Anf. 267 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Tack, Jens Holm, för frågan! Jag tror att det är viktigt att ha klart för sig att medlemsstaterna alltid måste godkänna de åtgärder som syftar till att främja dubbel tillämpning av transportinfrastrukturen, det vill säga om man ska kombinera civil och militär användning.

Åtgärder som enbart skulle tjäna militära syften får inte erhålla medfinansiering från CEF. Detta är rådsslutsatser om säkerhet och försvar som har antagits inom ramen för EU:s globala strategi. De antogs av rådet vid dess möte den 25 juni 2018. Där finns inte skäl att nu göra några nya ställningstaganden.

Anf. 268 JENS HOLM (V):

Vi anser att regeringen borde markera tydligt mot att pengar kan gå till militära ändamål. Det är precis som ministern säger, nämligen att det är i strid med intentionerna med fonden. Därför borde det inte finnas någon sådan öppning över huvud taget. Vi anmäler avvikande mening och anser att ministern borde lyfta fram detta.

Anf. 269 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

I Sverige fungerar det så att vi väljer inom ramen för nationell plan att peka ut vilka väginvesteringar och andra investeringar vi gör. Där är det civila utgångspunkter för de investeringarna.

Sedan kan det finnas sammanhang där det också finns ett annat intresse. Men utgångspunkten är att vi väljer när det är ett nationellt intresse för Sverige att göra väginvesteringar och skapa den transportinfrastruktur som finns.

Om det skulle vara fråga om åtgärder som enbart skulle tjäna ett militärt syfte kan de inte erhålla medfinansiering från CEF. Det tycker vi är en rimlig begränsning.

Anf. 270 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11.

Anf. 271 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Den här dagordningspunkten gäller en lägesrapport i förhandlingarna om förslag till förordning om främjandet av genomförandet av transeuropeiska transportnätverk. Förslaget syftar till att främja och förenkla genomförandet av TEN-T. Regeringen avser att notera ordförandeskapets lägesrapport.

Anf. 272 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till nästa punkt.

Anf. 273 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Förslaget till ändring av direktivet om rena och energieffektiva fordon presenterades i november förra året. Med förslaget

vill kommissionen förstärka den offentliga upphandlingens roll för att öka andelen rena och energieffektiva fordon.

Det österrikiska ordförandeskapet har haft vissa ambitioner att uppnå en allmän inriktning vid TTE-rådet den 3 december, men positionerna i rådet skiljer sig fortfarande åt i flera viktiga frågor. Därför blir det återigen en lägesrapport till rådet, precis som vid det förra TTE-rådet.

Anf. 274 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13.

Anf. 275 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Detta handlar om ett förslag om elektronisk godstransportinformation.

Bakgrunden till förslaget är att det mesta av informationen om godstransporter fortfarande behandlas i pappersform. Tanken är att det ska vara möjligt för transportörerna inom samtliga trafikslag att slopa fraktsedlar i pappersform för internationella transporter inom EU.

Förslaget innebär att behöriga myndigheter i medlemsstaterna nu blir skyldiga att acceptera elektroniska fraktsedlar. Däremot blir det även i fortsättningen valfritt för företagen om de vill lämna informationen i elektronisk form eller i pappersform.

Förslaget har hittills behandlats i rådet med låg intensitet. I lägesrapporten presenterar ordförandeskapet de synpunkter som medlemsländerna har framfört så här långt. Regeringen har inga invändningar mot innehållet i lägesrapporten.

Anf. 276 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 14.

Anf. 277 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Här handlar det om rådsslutsatser för inlandssjöfarten. Vid mötet kommer ordförandeskapet att föreslå rådet att anta slutsatser som ska stärka inlandssjöfartens förutsättningar. Det här är en viktig faktor i arbetet med att uppnå EU:s transportpolitiska mål. I slutsatserna föreslås i huvudsak att ett uppföljningsprogram till kommissionens nu pågående handlingsprogram för inlandssjöfarten ska lanseras.

EU-kommissionen uppmanas att tillsammans med medlemsstaterna ta fram ett sådant program. Det bör bland annat innehålla åtgärder inom infrastruktur och digitalisering och även möjlighet till uppgradering av fartygsflottan när det gäller miljöåtgärder.

Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom rådsslutsatserna.

Anf. 278 PYRY NIEMI (S):

Jag vill absolut inte förlänga sammanträdet, men jag har en kunskapsfråga. Det gäller den sista meningen där det står bland annat att ”innehålla åtgärder inom infrastruktur och digitalisering samt möjlighet till uppgradering av fartygsflottan med avseende på miljöåtgärder”.

Är det en inriktning mot att kommissionen bör efterforska möjligheter för införskaffande eller utveckling av elfartyg?

2018/19:12
30 november

Anf. 279 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Tack för frågan, Pyry Niemi! Det är inte specifikt elfartyg som nämns, men varje land har också ett ansvar att implementera och göra insatser för att sjöfarten ska kunna vara mer hållbar. Nu ska vi ärligt säga att sjöfarten i dag är ett klimatsmart alternativ, och det är ett av skälen till att vi i Sverige vill främja inlandssjöfarten och lägga över mer av godstransporter på sjöfart. Då har varje medlemsland möjlighet att hitta olika sätt att öka elektrifieringen eller också förändra drivmedel, till exempel LNG. Men det går också att inom ramen för infrastruktur underlätta för till exempel inlandssjöfarten. Så görs i den nationella planen med investeringarna i Trollhätte kanal eller i andra delar av Sverige. Det innebär ett lyft och en möjlighet för inlandssjöfarten.

Just elektrifieringen nämns inte specifikt, såvitt jag känner till, men det är ett bra exempel på något som nu sker i stor utsträckning i många europeiska länder.

Anf. 280 JIMMY STÅHL (SD):

Vi ser positivt på att man går in och förnyar Naiades, som pågår fram till 2020. Jag vet också att ministern är en riktig sjöfartsvän, vilket jag ser som mycket positivt.

Vad gäller inlandssjöfarten har Sverige egna regelverk på grund av att sjöfarten inte korsar annan nation. Det som jag vill att ministern tar med sig är att man försöker bejaka de svenska intressena så att vi kan få bättre landinfrastruktur och långa tidsramar så att fartygen har tid att ställa om. Vi har redan stora kostnader med Secadirektivet och NO_x-direktivet, som kommer att införas 2021. De kommer visserligen mestadels att påverka nya fartyg men även kölsträckta fartyg. Vi vet att fartygen får längre och längre konstruktioner för att bli mer miljöeffektiva och kostnadsbärande i form av större lastbärighet.

Jag vill gärna att ministern tar detta med sig, vilket jag tror att ministern hade gjort utan min uppmaning, men jag vill ändå påpeka detta.

Anf. 281 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):

Ordförande! Tack, Jimmy Ståhl, för påpekandet och berömmet. Här ligger svensk sjöfart onekligen långt framme när det gäller klimatomställningen. I den godsstrategi som har tagits fram här i Sverige inryms bland annat förslaget till en särskild samordnare för inrikes sjöfart. Det i sig kommer att stärka svensk sjöfart ordentligt. Givetvis ska det vara erfarenheter vi tar med när vi sedan förhandlar och skapar förutsättningar för europeiska regelverket – det är givet.

Anf. 282 ORDFÖRANDE:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi är på dagordningspunkten Övriga frågor. Finns det något att säga på den punkten?

2018/19:12
30 november

Anf. 283 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S):
Jag noterar att det finns ett antal punkter. Jag hade inte tänkt att nämna något särskilt, men om det finns frågor står jag till förfogande.

Anf. 284 ORDFÖRANDEN:
Det finns inga frågor.
Vi tackar för i dag!

§ 1 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	1
Anf. 3 HANIF BALI (M).....	1
Anf. 4 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 6 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	2
Anf. 7 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD).....	2
Anf. 8 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 10 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	2
Anf. 11 HANIF BALI (M).....	4
Anf. 12 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	4
Anf. 13 ESKIL ERLANDSSON (C).....	4
Anf. 14 CHRISTIAN CARLSSON (KD).....	5
Anf. 15 BARBRO WESTERHOLM (L).....	5
Anf. 16 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD).....	5
Anf. 17 JOHAN ANDERSSON (S).....	6
Anf. 18 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	6
Anf. 19 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	7
Anf. 20 AMANDA PALMSTIERNA (MP).....	7
Anf. 21 ESKIL ERLANDSSON (C).....	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 23 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	8
Anf. 24 ESKIL ERLANDSSON (C).....	8
Anf. 25 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	8
Anf. 26 Departementssekreterare KARLIS LAPSA.....	8
Anf. 27 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	8
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 29 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 30 HANIF BALI (M).....	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 32 CHRISTIAN CARLSSON (KD).....	9
Anf. 33 BARBRO WESTERHOLM (L).....	9
Anf. 34 ESKIL ERLANDSSON (C).....	9
Anf. 35 MARTIN KINNUNEN (SD).....	9
Anf. 36 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	10
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	10

Anf. 38 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	10
Anf. 39 CHRISTIAN CARLSSON (KD)	10
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 41 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	10
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 43 ALEXANDER CHRISTIANSSON (SD)	11
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 45 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	11
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 47 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	11
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 49 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	12
Anf. 50 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 51 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	12
Anf. 52 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 53 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	12
Anf. 54 ORDFÖRANDEN.....	12
§ 2 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	13
Anf. 55 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 56 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	13
Anf. 57 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 58 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	13
Anf. 59 PAULA BIELER (SD).....	14
Anf. 60 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 61 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	14
Anf. 62 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 63 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	15
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 65 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	15
Anf. 66 BARBRO WESTERHOLM (L).....	16
Anf. 67 DAG LARSSON (S).....	16
Anf. 68 Socialminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	16
Anf. 69 ORDFÖRANDEN.....	16
§ 3 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (jämställdhet).....	17
Anf. 70 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 71 Statsrådet LENA HALLENGREN (S).....	17
Anf. 72 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 73 Statsrådet LENA HALLENGREN (S).....	17
Anf. 74 ORDFÖRANDEN.....	18
§ 4 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor.....	19

Anf. 75 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 76 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	19
Anf. 77 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 78 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	19
Anf. 79 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 80 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	19
Anf. 81 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	20
Anf. 82 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	20
Anf. 83 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	20
Anf. 84 Kanslirådet ANNA SJÖLIN.....	20
Anf. 85 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 86 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNIKE (MP).....	20
Anf. 87 ORDFÖRANDEN.....	21

§ 5 Rättsliga och inrikes frågor

.....	22
Anf. 88 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 89 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 90 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 91 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 92 BARBRO WESTERHOLM (L).....	23
Anf. 93 ESKIL ERLANDSSON (C).....	24
Anf. 94 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	24
Anf. 95 TOMAS TOBÉ (M).....	24
Anf. 96 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	24
Anf. 97 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 98 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	24
Anf. 99 TOMAS TOBÉ (M).....	26
Anf. 100 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	27
Anf. 101 Ämnesrådet PETER BRÖMS	27
Anf. 102 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 103 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	28
Anf. 104 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 105 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	28
Anf. 106 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	29
Anf. 107 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	29
Anf. 108 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	29
Anf. 109 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	29

Anf. 110 ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 111 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	30
Anf. 112 PAULA BIELER (SD).....	30
Anf. 113 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	30
Anf. 114 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 115 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	31
Anf. 116 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	31
Anf. 117 PAULA BIELER (SD).....	31
Anf. 118 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	31
Anf. 119 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 120 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	31
Anf. 121 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 122 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	32
Anf. 123 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	33
Anf. 124 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	34
Anf. 125 Departementsrådet ANNA-CARIN SVENSSON	34
Anf. 126 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	34
Anf. 127 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 128 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	34
Anf. 129 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 130 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	34
Anf. 131 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 132 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
Anf. 133 ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 134 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
Anf. 135 ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 136 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
Anf. 137 ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 138 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
Anf. 139 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 140 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	36
Anf. 141 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 142 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	36
Anf. 143 ORDFÖRANDEN.....	36
§ 6 Rättsliga och inrikes frågor	37

Anf. 144 ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 145 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	37
Anf. 146 ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 147 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	37
Anf. 148 PAULA BIELER (SD).....	37
Anf. 149 ORDFÖRANDEN.....	38
Anf. 150 ARIN KARAPET (M)	38
Anf. 151 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	38
Anf. 152 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	38
Anf. 153 ORDFÖRANDEN.....	38
Anf. 154 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	38
Anf. 155 ORDFÖRANDEN.....	39
Anf. 156 ROBERT HALEF (KD).....	39
Anf. 157 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 158 ROBERT HALEF (KD).....	40
Anf. 159 ARIN KARAPET (M)	40
Anf. 160 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	41
Anf. 161 ROBERT HALEF (KD).....	41
Anf. 162 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	41
Anf. 163 ROBERT HALEF (KD).....	41
Anf. 164 ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 165 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	42
Anf. 166 ORDFÖRANDEN.....	42
Anf. 167 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	42
Anf. 168 ORDFÖRANDEN.....	42
Anf. 169 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	42
Anf. 170 ANGELICA LUNDBERG (SD).....	42
Anf. 171 ESKIL ERLANDSSON (C).....	43
Anf. 172 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	43
Anf. 173 ORDFÖRANDEN.....	43
Anf. 174 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	43
Anf. 175 ANGELICA LUNDBERG (SD).....	43
Anf. 176 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	43
Anf. 177 Kanslirådet ELISABETH HOVMÖLLER.....	43
Anf. 178 ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 179 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	44
Anf. 180 ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 181 Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	44
Anf. 182 ORDFÖRANDEN.....	44

§ 7 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	45
Anf. 183 ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 184 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	45
Anf. 185 ORDFÖRANDEN.....	46
Anf. 186 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	46
Anf. 187 JENS HOLM (V)	47
Anf. 188 BARBRO WESTERHOLM (L).....	47
Anf. 189 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	47

Anf. 190 ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 191 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	48
Anf. 192 ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 193 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	49
Anf. 194 ORDFÖRANDEN.....	50
Anf. 195 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	50
Anf. 196 ORDFÖRANDEN.....	50
Anf. 197 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	50
Anf. 198 ORDFÖRANDEN.....	50
Anf. 199 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	50
Anf. 200 JESSIKA ROSWALL (M).....	51
Anf. 201 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	52
Anf. 202 ORDFÖRANDEN.....	52
Anf. 203 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	52
Anf. 204 ORDFÖRANDEN.....	52
Anf. 205 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	52
Anf. 206 JENS HOLM (V)	53
Anf. 207 ESKIL ERLANDSSON (C).....	53
Anf. 208 ORDFÖRANDEN.....	53
Anf. 209 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	53
Anf. 210 JENS HOLM (V)	54
Anf. 211 ORDFÖRANDEN.....	54
§ 8 Transport, telekommunikation och energi	55
Anf. 212 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	55
Anf. 213 ORDFÖRANDEN.....	55
Anf. 214 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	55
Anf. 215 ORDFÖRANDEN.....	56
Anf. 216 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	56
Anf. 217 ORDFÖRANDEN.....	56
Anf. 218 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	56
Anf. 219 ORDFÖRANDEN.....	57
Anf. 220 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	57
Anf. 221 ORDFÖRANDEN.....	57
Anf. 222 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	57
§ 9 Transport, telekommunikation och energi	58
Anf. 223 ORDFÖRANDEN.....	58
Anf. 224 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	58
Anf. 225 ORDFÖRANDEN.....	58
Anf. 226 Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	58

Anf. 227	JESSIKA ROSWALL (M)	59	2018/19:12
Anf. 228	JENS HOLM (V)	60	<u>30 november</u>
Anf. 229	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	60	
Anf. 230	ROBERT HALEF (KD)	61	
Anf. 231	JESSIKA ROSWALL (M)	61	
Anf. 232	JIMMY STÅHL (SD)	61	
Anf. 233	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	62	
Anf. 234	JESSIKA ROSWALL (M)	63	
Anf. 235	ORDFÖRANDEN	63	
Anf. 236	JESSIKA ROSWALL (M)	63	
Anf. 237	ORDFÖRANDEN	63	
Anf. 238	BARBRO WESTERHOLM (L)	63	
Anf. 239	ROBERT HALEF (KD)	64	
Anf. 240	ORDFÖRANDEN	64	
Anf. 241	BARBRO WESTERHOLM (L)	64	
Anf. 242	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	64	
Anf. 243	JESSIKA ROSWALL (M)	65	
Anf. 244	BARBRO WESTERHOLM (L)	65	
Anf. 245	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	65	
Anf. 246	JESSIKA ROSWALL (M)	65	
Anf. 247	ORDFÖRANDEN	65	
Anf. 248	ORDFÖRANDEN	66	
Anf. 249	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	66	
Anf. 250	ORDFÖRANDEN	66	
Anf. 251	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	66	
Anf. 252	ORDFÖRANDEN	67	
Anf. 253	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	67	
Anf. 254	ORDFÖRANDEN	67	
Anf. 255	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	67	
Anf. 256	ORDFÖRANDEN	68	
Anf. 257	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	68	
Anf. 258	JENS HOLM (V)	68	
Anf. 259	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	68	
Anf. 260	ORDFÖRANDEN	68	
Anf. 261	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	69	
Anf. 262	ORDFÖRANDEN	69	
Anf. 263	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	69	
Anf. 264	ORDFÖRANDEN	70	
Anf. 265	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	70	
Anf. 266	JENS HOLM (V)	70	
Anf. 267	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	70	
Anf. 268	JENS HOLM (V)	71	
Anf. 269	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	71	
Anf. 270	ORDFÖRANDEN	71	
Anf. 271	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	71	
Anf. 272	ORDFÖRANDEN	71	
Anf. 273	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	71	
Anf. 274	ORDFÖRANDEN	72	
Anf. 275	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	72	
Anf. 276	ORDFÖRANDEN	72	
Anf. 277	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S)	72	

2018/19:12
30 november

Anf. 278	PYRY NIEMI (S).....	72
Anf. 279	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	72
Anf. 280	JIMMY STÅHL (SD)	73
Anf. 281	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	73
Anf. 282	ORDFÖRANDE.....	73
Anf. 283	Statsrådet TOMAS ENEROTH (S).....	73
Anf. 284	ORDFÖRANDE.....	73